

DRIEËNDERTIGSTE HOOFDSTUK

EXODUS 33 : 1 – 23

De Leer van de Naastenliefde en van het Geloof.

10519. Het heilig Avondmaal is door de Heer ingesteld opdat daardoor een verbinding zal zijn van de Kerk met de hemel, dus met de Heer; daarom is dit het heiligste van de Kerk.

10520. Maar hoe deze verbinding daardoor plaatsvindt, vatten degenen niet die niets weten ten aanzien van de innerlijke of de geestelijke zin van het Woord, want zij denken niet buiten de uiterlijke zin ervan, die de zin van de letter is.

Uit de innerlijke of de geestelijke zin van het Woord wordt geweten, wat het Lichaam en het Bloed betekent en wat het Brood en de Wijn en verder ook wat het nuttigen ervan is.

10521. In die zin is het Lichaam of het Vlees van de Heer het goede van de liefde; evenzo het Brood; en het Bloed van de Heer is het goede van het geloof, evenzo de Wijn en het nuttigen ervan is de toe-eigening of de verbinding

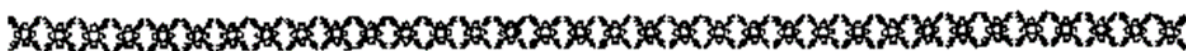
De engelen, die bij de mens zijn die aan het sacrament van het avondmaal deelneemt, doorvatten die dingen niet anders, zij vatten immers alle dingen geestelijk.

Vandaar is het dat het heilige van de liefde en het heilige van het geloof dan invloeit, uit de engelen tot de mens, dus door de hemel uit de Heer; vandaar de verbinding.

10522. Hieruit blijkt, dat de mens, wanneer hij het Brood neemt, dat het Lichaam is, met de Heer wordt verbonden door het goede van de liefde tot Hem; en dat hij, wanneer hij de Wijn neemt, die het Bloed is, met de Heer wordt verbonden door het goede van het geloof in Hem uit Hem.

Maar men moet weten, dat de verbinding met de Heer door het sacrament van het Avondmaal alleen plaatsvindt bij hen die in het goede van de liefde tot en van het geloof in de Heer uit Hem zijn.

Het heilig Avondmaal is het zegel van die verbinding.

EXODUS 33 : 1 – 23

1. En Jehovah sprak tot Mozes: Ga, klim op van hier, gij en het volk, dat gij hebt doen opklimmen uit het land van Egypte, tot het land, dat Ik heb gezworen aan Abraham, Izaäk en Jakob, al zeggende: Aan uw zaad zal Ik het geven.

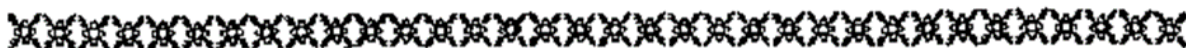
2. En zenden zal Ik vóór u een engel en Ik zal uitdrijven de Kanaäniet, de Emoriet en de Hethiet en de Fereziet, de Heviet en de Jebusiet.

3. Tot een land vloeiende van melk en honing, omdat Ik niet zal opklimmen in het midden van u, omdat een volk hard van nek, gij; misschien zou Ik u verteren op de weg.

4. En het volk hoorde dit boze woord en zij rouwden en zij legden niet, eenieder, zijn versiersel op zich.

5. En Jehovah zei tot Mozes: Zeg tot de zonen Israëls; Gij een volk hard van nek; zou Ik in één ogenblik in het midden van u opklimmen en Ik zou u verteren; en nu, doe neerdalen uw versiersel van op u en Ik zal bekennen wat Ik u zal doen.

6. En de zonen Israëls rukten hun versiersel af, van de berg Horeb.
7. En Mozes nam de tent en hij spande voor zich buiten het kamp, door zich te verwijderen van het kamp en hij noemde die de 'Tent der Samenkomst'; en het geschiedde, al wie Jehovah vroeg, ging uit tot de Tent der Samenkomst, die buiten het kamp was.
8. En het geschiedde, wanneer Mozes uitging tot de tent, zij stonden op, al het volk en zij stonden, eenieder aan de deur van zijn tent en zij schouwden achter Mozes tot aan zijn binnentreden in de tent.
9. En het geschiedde, wanneer Mozes binnentrad in de tent, zo daalde de wolkkolom neer en stond aan de deur van de tent en zij sprak met Mozes.
10. En al het volk zag de wolkkolom, staande aan de deur van de tent; en op stond al het volk en zij bogen zich neer, eenieder aan de deur van zijn tent.
11. En Jehovah sprak tot Mozes, aangezichten tot aangezichten, gelijk een man tot zijn naaste spreekt; en hij keerde weer tot het kamp en zijn dienaar Jozua, zoon van Nun, een knaap, week niet weg uit het midden van de tent.
12. En Mozes zei tot Jehovah: Zie, Gij zegt tot mij: Doe dit volk opklimmen en Gij hebt mij niet bekend gemaakt, wie Gij zult zenden tot mij; en Gij hebt gezegd: Ik ken u bij name en eveneens hebt gij genade gevonden in Mijn ogen.
13. En nu, indien ik, ik bid U, genade heb gevonden in Uw ogen, maak mij bekend, ik bid U, Uw weg en bekennen zal ik U, aangezien ik genade heb gevonden in Uw ogen en zie dat Uw volk deze natie is.
14. En Hij zei: Mijn aangezichten zullen gaan en Ik zal u doen rusten.
15. En hij zei tot Hem: Indien Uw aangezichten niet gaande zijn, doe ons niet opklimmen, van hier.
16. En waarin zal het ooit bekend worden, dat Ik genade heb gevonden in Uw ogen, ik en Uw volk, is het niet in Uw gaan met ons; en wij zullen vooraanstaand worden gemaakt, ik en Uw volk, meer dan elk volk dat op de aangezichten van de aardbodem is.
17. En Jehovah zei tot Mozes: Ook dit woord, dat gij gesproken hebt, zal Ik doen, omdat gij genade hebt gevonden in Mijn ogen en Ik ken u bij name.
18. En hij zei: Doe mij zien, ik bid U, Uw heerlijkheid.
19. En hij zei: Ik zal doen voorbijgaan al Mijn goede op uw aangezichten en Ik zal aanroepen de Naam van Jehovah vóór u en Ik zal genade betonen aan wie Ik genade betoon en Ik zal barmhartigheid betonen aan wie Ik barmhartigheid betoon.
20. En Hij zei: Niet kunt gij zien Mijn aangezichten; omdat niet ziet Mij de mens en leeft.
21. En Jehovah zei: Zie, een plaats met Mij en gij zult staan op de rots.
22. En het zal zijn, in het voorbijgaan van Mijn heerlijkheid en zetten zal Ik u in een kloof van de rots en dekken zal Ik Mijn handpalm over u, totdat Ik zal zijn voorbijgegaan.
23. En verwijderen zal Ik Mijn handpalm en gij zult zien Mijn achterliggende dingen; en Mijn aangezichten zullen niet worden gezien.

INHOUD

10523. In dit hoofdstuk wordt in de innerlijke zin nog voortgezet met betrekking tot de Israëlitische natie, maar hier over haar hoedanigheid ten aanzien van de eredienst, dus over haar hoedanigheid ten aanzien van de dingen die van de Kerk zijn; dit is de inhoud van vers 1 tot en met 6, dat er, hoewel zij in de uitbeeldende dingen konden zijn die van de uiterlijke dingen van de eredienst zijn en van de Kerk, toch niet enig Goddelijke bij hen was, omdat er geen innerlijke was, vers 7 tot en met 17, dat aan de eredienst zelf, op zichzelf beschouwd, dus afgescheiden van hen, het Goddelijke in kon zijn, vers 18 tot en met 23, dat dit evenwel niet gezien, noch doorvat werd door hen.

DE INNERLIJKE ZIN

10524. vers 1-3. *En Jehovah sprak tot Mozes: Ga, klim op van hier, gij en het volk, dat gij hebt doen opklimmen uit het land van Egypte, tot het land, dat Ik heb gezworen aan Abraham, Izaäk en Jakob, al zeggende: Aan uw zaad zal Ik het geven. En zenden zal Ik vóór u een engel en Ik zal uitdrijven de Kanaäniet, de Emoriet en de Hethiet en de Fereziet, de Heviet en de Jebusiet. Tot een land vloeiende van melk en honing, omdat Ik niet zal opklimmen in het midden van u, omdat een volk hard van nek, gij; misschien zou Ik u verteren op de weg.*

En Jehovah sprak tot Mozes, betekent het onderricht ten aanzien van de hoedanigheid van de eredienst en van de Kerk bij de Israëlitische natie; ga, klim op van hier, gij en het volk, dat gij hebt doen opklimmen uit het land van Egypte, tot het land, betekent dat die natie de Kerk zal hebben uit te beelden, maar dat bij haar de Kerk niet zal zijn, omdat zij niet kan worden opgeheven uit de uiterlijke dingen; dat Ik heb gezworen aan Abraham, Izaäk en Jakob, al zeggende: Aan uw zaad zal Ik het geven, betekent dat zij is beloofd aan hen die uit de Heer in het goede van de liefde en in de waarheden van het geloof zijn en zenden zal Ik vóór u een engel, betekent het Goddelijke van de Heer, waaruit het uiterlijke van de Kerk en haar eredienst is; en Ik zal uitdrijven de Kanaäniet, de Emoriet en de Hethiet en de Fereziet, de Heviet en de Jebusiet, betekent de uitwerping daaruit van alle boosheden en valsheden; tot een land vloeiende van melk en honing, betekent het liefelijke en het verkwikkelijke uit het goede van het geloof en van de liefde; omdat Ik niet zal opklimmen in het midden van u, betekent evenwel niet het Goddelijke bij de natie zelf; omdat een volk hard van nek gij, betekent dat zij niet enige invloeiing uit het Goddelijke opneemt; misschien zou Ik u verteren op de weg, betekent dat die natie, indien het Goddelijke bij haar zou invloeien, zou vergaan.

10525. En Jehovah sprak tot Mozes; dat dit betekent het onderricht ten aanzien van het hoedanige van de eredienst en van de Kerk bij de Israëlitische natie, staat vast uit de betekenis van spreken, wanneer dit door Jehovah geschiedt, namelijk het onderricht, zie nr. 10280; dat het een onderricht is over de hoedanigheid van de eredienst en van de Kerk bij de Israëlitische natie, is omdat daarover in dit hoofdstuk wordt gehandeld, zoals kan vaststaan uit de inhoudsopgave van dit hoofdstuk eerder in nr. 10523.

10526. Ga, klim op van hier, gij en het volk, dat gij hebt doen opklimmen uit het land van Egypte, tot het land; dat dit betekent dat die natie de Kerk zal hebben uit te beelden, maar dat bij haar de Kerk niet zal zijn, omdat zij niet kan worden opgeheven uit de uiterlijke dingen, staat vast uit de betekenis van opklimmen tot het land, namelijk om de Kerk te stichten, want met het land wordt in het Woord de Kerk aangeduid, zie ook nr. 9325; en met daarheen

opklimmen, wordt aangeduid de stichting ervan, aangezien zij daarom daarheen werden geleid of opklommen; hier wordt echter niet aangeduid deze Kerk stichten, maar alleen haar uitbeelden, omdat die natie in de uiterlijke dingen, zonder het innerlijke was en de Kerk bij de mens is in zijn innerlijke.

Aangezien hier niet wordt aangeduid de Kerk stichten, maar alleen de dingen uitbeelden die van de Kerk zijn, wordt er gezegd: ga, klim op van hier; en eveneens: gij en het volk dat gij hebt doen opklimmen uit het land van Egypte, dus dat Mozes deed opklimmen en niet Jehovah en in het volgende vers: Niet zal Ik opklimmen in het midden van u, omdat een volk hard van nek gij, waarmee wordt aangeduid dat niet het Goddelijke bij hen is; en waar het Goddelijke niet wordt opgenomen in het innerlijke, daar is ook niet de Kerk; daar is slechts een uiterlijke, uitbeeldend voor de Kerk.

En uit de betekenis van doen opklimmen uit het land van Egypte, namelijk opgeheven worden vanuit de uiterlijke dingen tot de innerlijke; hier echter niet opgeheven worden, omdat er wordt gezegd dat Mozes hen heeft doen opklimmen en niet Jehovah.

Dat dit met doen opklimmen uit het land van Egypte wordt aangeduid, zie nr. 10421.

Dat bij de Israëlitische natie niet de Kerk is geweest, maar slechts het uitbeeldende van de Kerk, zie de nrs. 4281, 4288, 4311, 4500, 4899, 4912, 6304, 6704, 9320 en overal in het voorafgaande hoofdstuk.

10527. Dat Ik gezworen heb aan Abraham, Izaäk en Jakob, al zeggende: Aan uw zaad zal Ik het geven; dat dit betekent dat zij is beloofd aan hen die uit de Heer zijn in het goede van de liefde en in de waarheden van het geloof, staat vast uit de betekenis van zweren, wanneer dit door Jehovah geschiedt, namelijk de bevestiging uit het Goddelijke, in de innerlijke mens, waarover de nrs. 2842, 3375, 9166; dus eveneens de belofte door het Goddelijke, want wat beloofd is door het Goddelijke, is eveneens bevestigd; uit de uitbeelding van Abraham, Izaäk en Jakob, namelijk in de hoogste zin de Heer ten aanzien van het Goddelijke Zelf en het Goddelijk Menselijke en in de betreffende zin de hemel en de Kerk, waarover de nrs. 3245, 3251, 3305, 4615, 6098, 6185, 6276, 6804, 10445; en uit de betekenis van hun zaad, namelijk degenen die in het goede van de liefde en in de waarheden van het geloof zijn, uit de Heer, dus in de abstracte zin het goede van de liefde en het ware van het geloof, nrs. 3373, 10445.

10528. En zenden zal Ik vóór u een engel; dat dit het Goddelijke van de Heer betekent, waaruit het uiterlijke van de Kerk en haar eredienst is, staat vast uit de betekenis van de engel, namelijk in de hoogste zin de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke en in de betreffende zin het Goddelijke van de Heer in de hemel bij de engelen, ook in de Kerk bij de mensen, waarover hierna; en uit de betekenis van zenden vóór u, namelijk voorbereiden. Dat de engel in de hoogste zin de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, zie de nrs. 1925, 3039, 6280, 6831, 9303; en dat hij in de betreffende zin het Goddelijke van de Heer in de hemelen bij de engelen is, nrs. 1925, 2821, 4085, 6831, 8192.

Daaruit volgt dat de engel ook het Goddelijke van de Heer is bij de mensen die dat opnemen; de mensen immers die in het goede van de liefde tot en in de waarheden van het geloof in de Heer uit de Heer zijn, worden engelen na de dood; en die het worden, zijn het ook ten aanzien van hun innerlijke dingen wanneer zij in de wereld leven.

Vandaar is het dat Johannes de Doper een engel wordt genoemd in het Woord, zoals bij Lukas: *'Deze is het, van wie geschreven is: Zie, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht, Die Uw weg vóór U zal bereiden'*, (Lukas 7:27).

En dat de engel daar het Goddelijke van de Heer bij hem is, bij Maleachi: *'Zie, Ik zend Mijn engel, die bereiden zal de weg vóór Mij; en plotseling zal tot Zijn tempel komen de Heer Die gijlieden zoekt en de Engel des verbonds, Die gij verlangt'*, (Maleachi 3:1).

Dat het Goddelijke van de Heer daar onder de engel wordt verstaan, is omdat Johannes de Doper de Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Woord, zoals Elias en het Woord is het Goddelijk Ware dat uit de Heer is.

Dat Elias dit heeft uitgebeeld, zie de voorrede tot (Genesis 18) en in de nrs. 2762, 5247 en dat Johannes de Doper het deed, nr. 9372.

En omdat in de hoogste zin de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke de Engel is, wordt er daarom gezegd: ‘Tot Zijn tempel zal komen de Heer en de Engel des verbonds’; de Tempel is Zijn Goddelijk Menselijke, zoals blijkt bij (Johannes 2:18-23).

Dat er, zowel de Heer als de Engel wordt gezegd, is omdat Hij Heer wordt genoemd vanwege het Goddelijk Goede en Engel vanwege het Goddelijk Ware.

Omdat Jehovah in het Woord de Heer Zelf is, wordt er daarom gezegd: ‘Ik zend Mijn Engel, Die bereiden zal de weg vóór Mij’; dit wordt gezegd door Jehovah.

10529. En Ik zal uitdrijven de Kanaäniet, de Emoriet en de Hethiet en de Fereziet, de Heviet en de Jebusiet; dat dit betekent de uitwerping daaruit van alle boosheden en valsheden, staat vast uit de uitbeelding van de natiën in het land Kanaän, te weten de boosheden en de valsheden van de Kerk en van de eredienst, zie nr. 9320, 9327; maar welk boze en welk valse door iedere natie wordt aangeduid, zie de ontvouwingen, waar over hen wordt gehandeld, zoals over de Kanaäniet, nrs. 1573, 1574, 4818; over de Emoriet, nrs. 1857, 6306, 6859; over de Hethiet, nrs. 2913, 6858; over de Fereziet, nrs. 1573, 1574, 6859; over de Heviet en over de Jebusiet, nr. 6860.

10530. Tot een land vloeiende van melk en honing; dat dit het liefelijke en het verkwikkelijke vanuit het goede van het geloof en van de liefde betekent, staat vast uit de betekenis van het land, namelijk de Kerk, waarover nr. 9325; uit de betekenis van de melk, te weten het geestelijk goede, dat het goede van het geloof is; en uit de betekenis van vloeien, namelijk vol zijn; en omdat dat deze dingen worden aangeduid met het land vloeiende van melk en honing, wordt ook het liefelijke en het verkwikkelijke vanuit het goede van het geloof en van de liefde aangeduid, zie nr. 5620.

Er wordt gezegd het liefelijke en het verkwikkelijke daaruit, aangezien in het goede van het geloof en van de liefde het hemels liefelijke en verkwikkelijke zelf is; elk goede immers heeft zijn verkwikkelijke; datgene immers wordt het goede genoemd wat men liefheeft en elk verkwikkelijke is van de liefde.

Het verkwikkelijke dat wordt verstaan onder de hemelse vreugde en onder de eeuwige gelukzaligheid, is nergens anders vandaan dan uit de liefde van het ware en het goede; dat dit verkwikkelijke uitgaat boven elke verkwikking van onverschillig welke liefde in de wereld, kunnen degenen in het geheel niet weten die alle verkwikking stellen in het wereldse, het lichamelijke en de aardse dingen.

10531. Omdat Ik niet zal opklimmen in het midden van u; dat dit betekent, evenwel niet het Goddelijke bij de natie zelf, staat vast uit de betekenis van niet opklimmen in het midden van het volk, wanneer dit wordt gezegd van Jehovah, namelijk dat het Goddelijke niet is in de natie zelf, dus niet de Kerk.

Bij wie immers de Kerk is, daar is het Goddelijke; want opklimmen tot het land, is de Kerk stichten, zoals in nr. 10526; en in het midden van u, is in het innerlijke ervan.

10532. Omdat een volk hard van nek gij; dat dit betekent dat zij niet enige invloeiing uit het Goddelijke opneemt, staat vast uit wat eerder in nr. 10429 is getoond, waar eendere woorden staan.

10533. Misschien zou Ik u verteren op de weg; dat dit betekent dat die natie, indien het Goddelijk bij haar zou invloeden, zou vergaan, staat vast uit de betekenis van verteren, te weten vergaan.

Dat die natie zou vergaan, indien het Goddelijke bij haar zou invloeden, is duidelijk, want er wordt gezegd: Niet zal Ik opklimmen in het midden van u; misschien zou Ik u verteren op de weg.

Het is hiermee als volgt gesteld: zij die in de uiterlijke dingen zonder de innerlijke zijn, dus in de liefden van zich en van de wereld, kunnen volstrekt niet enig Goddelijke opnemen; daarom wordt bij hen het innerlijke gesloten gehouden; indien dit bij hen geopend zou worden en het Goddelijke zou invloeden, dan zouden zij geheel en al vergaan; hun leven is immers uit de liefden van zich en van de wereld en er is een voortdurende tegenstelling en tegenstrijdigheid tussen de helse liefden en tussen de hemelse liefden en de hemelse liefden zijn Goddelijk, daarom zou ten gevolge van de invloeiing van het Goddelijke hun leven worden uitgeblust.

Dat de Israëlitische natie in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke is geweest, dus in die liefden, is meermalen eerder getoond.

10534. *Vers 4-6. En het volk hoorde dit boze woord en zij rouwden en zij legden niet, eenieder, zijn versiersel op zich. En Jehovah zei tot Mozes: Zeg tot de zonen Israëls; Gij een volk hard van nek; zou Ik in één ogenblik in het midden van u opklimmen en Ik zou u verteren; en nu, doe neerdalen uw versiersel van op u en Ik zal bekennen wat Ik u zal doen. En de zonen Israëls rukten hun versiersel af, van de berg Horeb.*

En het volk hoorde dit boze woord en zij rouwden, betekent hun smart vanwege het niet uitmunten boven de anderen; en zij legden niet, eenieder, zijn versiersel op zich, betekent het hoedanige van hun uiterlijke, dat het zonder het Goddelijke was; en Jehovah zei tot Mozes, betekent het onderricht; zeg tot de zonen Israëls: Gij, een volk hard van nek, betekent dat die natie de invloeiing uit het Goddelijke niet zou opnemen; zou Ik in één ogenblik in het midden van u opklimmen en Ik zou u verteren, betekent dat zij zouden vergaan indien het Goddelijke bij hen invloede; en nu, doe uw versiersel neerdalen van op u, betekent het hoedanige van hun uiterlijke, dat het zonder het Goddelijke is; en Ik zal bekennen wat Ik u zal doen, betekent dat zo bij hen iets kan bestaan; en de zonen Israëls rukten hun versiersel af, betekent de beroving van het Goddelijk Ware in de uiterlijke dingen bij hen; van de berg Horeb, betekent in de uiterlijke dingen van de eredienst, van de Kerk en van het Woord.

19535. En het volk hoorde dit boze woord en zij rouwden; dat dit betekent hun smart vanwege het niet uitmunten boven de anderen, staat vast uit de betekenis van dit boze woord horen en rouwen; dat het de smart is vanwege het niet uitmunten boven de anderen, blijkt uit wat eerder over die natie is getoond, namelijk dat zij daarop hadden gestaan dat bij hen de Kerk moest worden gesticht, maar dit om geen ander doel, dan dat zij zouden uitmunten boven alle natiën over het gehele aardrijk, want zij waren meer dan die in de liefde van zich en zij konden door niets anders tot een uitmunten boven die worden opgeheven, dan daardoor, dat bij hen Jehovah was, dus eveneens de Kerk, want waar Jehovah is, dat wil zeggen, de Heer, daar is de Kerk.

Dat dit het doel was, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals eveneens hieruit in dit hoofdstuk: *‘Mozes zei: Waarin zal het ooit bekend worden, dat ik genade heb gevonden in Uw ogen, ik en Uw volk; is het niet in Uw gaan met ons; en wij zullen vooraanstaand worden gemaakt, ik en Uw volk, meer dan elk volk, dat op de aangezichten van de aarde is’,* (Exodus 33:16).

Dat het geen uitverkiezing is geweest, maar een toelating dat de Kerk bij hen is gesticht geweest, maar dat toch in de natie zelf de Kerk niet is geweest, maar slechts het uitbeeldende van de Kerk, zie nr. 10396.

10536. En zij legden niet, eenieder, zijn versiersel op zich; dat dit betekent het hoedanige van hun uiterlijke, dat het zonder het Goddelijke was, staat vast uit de betekenis van het versiersel, namelijk het Goddelijke in de uiterlijke dingen; dus is niet het versiersel op zich leggen, zonder het Goddelijke in de uiterlijke dingen zijn.

Dat dit met het versiersel wordt aangeduid, is omdat het versiersel op de klederen betrekking heeft en met de klederen in het algemeen, worden de Goddelijke waarheden aangeduid.

Dat met de klederen in het algemeen de Goddelijke waarheden worden aangeduid, ontleent de oorzaak aan de uitbeeldingen in het andere leven.

Daar verschijnen zowel de engelen als de geesten met klederen bekleed en eenieder volgens zijn waarheden.

Degenen die in de echte Goddelijke waarheden zijn, verschijnen met glanzende witte klederen bekleed en anderen met andere.

De geesten weten zelfs niet eens waarvandaan hun klederen komen, maar zij worden bekleed zonder dat zij het weten en eveneens worden hun klederen gevarieerd volgens de veranderingen van hun staat ten aanzien van de waarheden.

In één woord: het is hun verstandelijke dat zich vertoont en wordt uitgebeeld door klederen; want het verstandelijke van eenieder is gevormd door waarheden en het wordt zodanig als de ware dingen waaruit het is gevormd.

Het verstandelijke bij de engelen van de hemel is in hun innerlijke, vandaar hebben zij glanzende witte klederen.

De glans is vanuit het Goddelijk Goede en de witheid is vanuit het licht van de hemel, dat het Goddelijk Ware is.

Maar de klederen van hen die in de uiterlijke dingen zijn zonder de innerlijke, zijn grauw en verscheurd, zodanig als die van bedelaars in de straten en de rovers in de wouden.

Daaruit kan vaststaan, wat met het versiersel wordt aangeduid, namelijk de heilige waarheden van de Kerk en vandaar, met het niet aanleggen van het versiersel, zonder de heilige dingen van de Kerk zijn, en toegepast op de Israëlitische natie, die in de uiterlijke zonder de innerlijke dingen was, het hoedanige van het uiterlijke zonder de waarheden uit het Goddelijke.

Dat de klederen de waarheden zijn, zie de nrs. 2132, 2576, 4545, 4763, 5248, 5319, 5954, 6378, 6914, 6917, 6918, 9093, 9158, 9212, 9216, 9814, 9827, 9952; wat de klederen van Aharon en van diens zonen zijn, nrs. 9814, 10068.

Dat het versiersel in het Woord de heilige waarheden van de Kerk betekent, zal men zien in het volgende artikel, nr. 10540.

10537. En Jehovah zei tot Mozes; dat dit het onderricht betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen, wanneer dit door Jehovah geschiedt, dus het onderricht, zie nr. 10280; hier het onderricht, dat het Goddelijk Ware niet bij de natie zelf was, wat wordt aangeduid daarmee, dat zij het versiersel van op zich deden neerdalen, over welke zaak hierna.

10538. Zeg tot de zonen Israëls: Gij, een volk hard van nek; dat dit betekent dat die natie de invloeiing uit het Goddelijke niet zou opnemen, staat vast uit wat eerder in nr. 10429 is getoond, waar eendere dingen staan.

10539. Zou Ik in één ogenblik in het midden van u opklimmen en Ik zou u verteren; dat dit betekent dat zij zouden vergaan indien het Goddelijke bij hen zou invloeden, staat vast uit wat eerder in de nrs. 10531, 10532 is getoond, waar ook eendere dingen staan.

10540. En nu, doe uw versiersel van op u neerdalen; dat dit het hoedanige betekent van hun uiterlijke, dat het zonder het Goddelijke is, staat vast uit de betekenis van het versiersel, wanneer er over de Kerk wordt gehandeld, namelijk het heilig Ware, of het Goddelijke in de uiterlijke dingen, nr. 10536 en uit de betekenis van doen neerdalen van op zich, namelijk dat afleggen, dus zonder die zijn.

Dat het Goddelijke in de uiterlijke dingen of het heilig Ware met het versiersel wordt aangeduid, staat vast uit de volgende plaatsen, bij Ezechiël: *‘Ik bekleedde u met borduursel en Ik schoeide u met das en Ik gordde u aan met fijn linnen en Ik bedekte u met zijde en Ik versierde u met versiersel; en Ik gaf armringen op uw handen en een keten op uw keel en Ik gaf een hanger op uw neus en oorringen op uw oren en een kroon des sieraads op uw hoofd. Zo waart gij versierd met goud en zilver; en uw klederen waren fijn linnen en zijde en borduursel; meelbloem, honing en olie at gij, waarvandaan gij uitermate schoon zijt geworden en gij waart voorspoedig tot aan het koninkrijk; en daarom ging uw naam uit tot de natiën aangaande uw schoonheid, want deze was volmaakt in Mijn versiersel, dat Ik op u gelegd had’*, (Ezechiël 16:10-14).

Daar wordt gehandeld over Jeruzalem, waarmee de Kerk wordt aangeduid, die door de Heer was geïnstaureerd na de vloed, waarop de Israëlitische en de Joodse natie volgde.

Hoedanig deze is geweest, wordt ook in hetzelfde hoofdstuk beschreven, maar hoedanig die Oude Kerk is geweest, wordt daar beschreven en haar heilige waarheden met die versierselen. Eenieder kan zien dat zulke dingen die van de Kerk zijn, worden aangeduid met die afzonderlijke dingen en dat met ieder ding iets speciaals wordt aangeduid; waartoe zou anders zo’n beschrijving van Jeruzalem dienen.

Maar wat van de Kerk ieder ding betekent, kan nergens anders vandaan vaststaan dan uit de innerlijke zin.

Deze zin immers leert, wat in de geestelijke wereld met de afzonderlijke dingen overeenstemt; uit welke zin kan vaststaan, dat het borduursel het wetenschappelijk ware is, nr. 9688; het fijn linnen het verstandelijk ware, dat vanuit het Goddelijke is, nrs. 5319, 9469, 9596, 9744; de armringen, de waarheden ten aanzien van de macht, nrs. 3103, 3105; de keten het ware uit het goede, ten aanzien van de invloeiing en vandaar de verbinding van de innerlijke dingen en de uiterlijke dingen, nr. 5320; de neushanger, het ware ten aanzien van de doorvatting en de oorringen de waarheden ten aanzien van de gehoorzaamheid, nrs. 4551, 10402; de kroon des sieraads, het geestelijk goede, te weten het goede van het ware, de kroon het goede, nr. 9930, het sieraad het geestelijke, nr. 9815; het goud en het zilver, het goede en het ware in het algemeen, nrs. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 9874; de meelbloem, de honing en de olie, zijn de uiterlijke en de innerlijke waarheden en goedheden: de meelbloem het ware uit het goede, nr. 9995, de honing het uiterlijk goede, nr. 10530, de olie het innerlijk goede, nrs. 886, 4582, 4638, 9474, 9780, 10254, 10261; de schoonheid is de vorm van het ware vanuit het goede, nrs. 3080, 3821, 4985, 5199.

Dat Jeruzalem, waarover die dingen worden gezegd, de Kerk is, zie de nrs. 402, 2117, 3654.

Daaruit blijkt, wat het versiersel is, namelijk het heilig Ware in de gehele samenvatting.

Eendere dingen worden aangeduid met de versieringen van de dochters van Zion, die worden opgesomd bij Jesaja: *‘In die dag zal de Heer verwijderen het versiersel der voetspangen en van de netjes en van de maantjes en van de reukdoosjes en van de ketentjes en van de metaalblaadjes en de tiaren en de kniebanden en de bindselen en de huizen der ziel en de bezweringen; de ringen en de versieringen van de neus, de wisselklederen en de manteltjes en*

de bovenklederen en de buidels. De spiegels en de fijnlinnen deksels en de tulbanden en de neteldoekse sluiers.

En het zal geschieden, in de plaats van specerijen, zal er uittering zijn en in plaats van een gordel, verscheuring en in plaats van vlechtwerk, kaalheid en in plaats van een wijde rok, de omgording van een zak, verbranding in de plaats van schoonheid.

Uw mensen zullen door het zwaard vallen en uw sterkte in de oorlog’, ((Jesaja 3:18-25).

Degenen die niet buiten de letterlijke zin denken, weten niet anders dan dat al die dingen waarvan dit wordt gezegd, daarmee de dochters van Zion waren versierd, volgens de letter moet worden verstaan en dat vanwege de opsmuk van haar en de verwaandheid en de hoogmoed daarvandaan, de mensen van dat koninkrijk ten onder zouden gaan, want er wordt gezegd, dat de mensen door het zwaard zouden vallen en de sterkte in de oorlog.

Maar dat zulke dingen niet worden verstaan, kunnen degenen weten die het gemoed enigermate boven de zin van de letter verheffen.

Dezen weten vanuit verschillende plaatsen in het Woord, dat onder de dochters van Zion niet de dochters van Zion worden verstaan, maar zulke dingen die van de Kerk zijn, zoals ook onder de dochters van Jeruzalem, de dochters van Israël, de dochters van Juda en verscheidene andere.

Dat daarmee de Kerk wordt aangeduid en de dingen die van de Kerk zijn, zie de nrs. 6729, 9055; wanneer dus de Kerk en de dingen die van de Kerk zijn, met de dochters Zions worden aangeduid, dan volgt daarop dat de daar opgesomde versieringen de waarheden en de goedheden van de Kerk worden aangeduid en dat de afzonderlijke dingen enig ware en goede in het bijzonder betekenen; want in de Kerk wordt niets zinledig gezegd, zelfs niet één woordje.

En omdat de Kerk van haar waarheden en goedheden, die met de versierselen worden aangeduid, zal worden beroofd, wordt er daarom gezegd, ‘dat in de plaats van specerijen er uittering zal zijn, in de plaats van een gordel verscheuring, in de plaats van vlechtwerk kaalheid, in de plaats van een wijde rok de omgording van een zak, verbranding in de plaats van schoonheid; en eveneens dat de mensen zullen vallen door het zwaard en de sterkte in de oorlog’.

Met de specerijen wordt immers het Goddelijk Ware ten aanzien van het doorvatten ervan aangeduid, nrs. 10199, 10291; met de uittering de beroving ervan; met de gordel wordt de band aangeduid die de ware en de goede dingen in hun verband samenhoudt, nrs. 9341, 9828, 9837; de verscheuring in de plaats ervan, is de ontbinding en de verstrooiing ervan; met het vlechtwerk het wetenschappelijk ware, nr. 2831; met de kaalheid de beroving van het inzicht van het ware en van de wijsheid van het goede, nr. 9960; met de verbranding de vertering ervan door de boosheden van de eigenliefde, nrs. 1297, 2446, 7852, 9055, 9141; met de schoonheid de vorm van het ware vanuit het goede in de Kerk, dus de volmaaktheid, nrs. 3080, 3821, 4985, 5199; en met het zwaard, waardoor de mensen zullen vallen, het valse dat het ware en het goede vernietigt, nrs. 2799, 4499, 6353, 7102, 8294; met niet sterkte in de oorlog, wordt aangeduid niet enige weerstand tegen het boze en het valse; de oorlog is immers de geestelijke strijd en de verzoeking, nrs. 1659, 1664, 2686, 8273, 8295, 10455. Hieruit blijkt nu, dat met het versiersel in het algemeen het Goddelijk Ware van de Kerk wordt aangeduid; iets eenders met het versiersel in het tweede boek van Samuël:

‘Gij dochters van Israël, weent over Saul, die u kleepte met het dubbelgedoopte met liefelijke dingen, die een versiersel van goud op uw kleepte legde’, (2 Samuël 1:24).; deze dingen staan in de weklacht van David over Saul, die hij inschreef om aan de zonen van Juda de boog te leren, vers 18; daar wordt met de boog aangeduid de leer van het ware, strijdend tegen de valsheden van het boze, nrs. 2686, 2709, 6402; vandaar worden met de dochters van Israël de aandoeningen van het ware aangeduid, die van de Kerk zijn, nrs. 2362, 3963, 6729, 6775, 6788, 8994.

Bekleed worden met het dubbelgedoopte met liefelijke dingen, is met de innerlijke waarheden van de Kerk, die uit het goede zijn, nrs. 4922, 9468; het versiersel van goud op het kleed leggen, is maken dat de waarheden vanuit het goede schoon zijn; dat het goud het goede is, zie nr. 9874; en dat het kleed het ware in het algemeen is, in de aanhalingen eerder in nr. 10536.

Dat de weklacht van David over Saul handelt over de leer van het ware, strijdend tegen het valse van het boze, dat met de boog wordt aangeduid, was omdat met de koning of met het koningschap dat Saul had gehad, het Goddelijk Ware wordt aangeduid ten aanzien van de bescherming en ten aanzien van het gericht, nrs. 1672, 2015, 2069, 3009, 4575, 4581, 4966, 5044, 5068, 6148.

Iets eenders wordt met het versiersel elders bij David aangeduid: *'Geeft Jehovah de heerlijkheid van Zijn Naam, buigt u neder voor Jehovah in het versiersel der heiligheid'*, (Psalm 29:2); in het versiersel der heiligheid is in de echte waarheden van de Kerk.

Eender bij Jesaja: *'Uw zonen zullen zich haasten; hef uw ogen op rondom en zie, allen worden vergaderd; levende Ik, gezegd van Jehovah, dat gij zult u met allen zoals met versiersel bekleden en gij zult hen ombinden zoals een bruid'*, (Jesaja 49:17,18); deze dingen eveneens over Zion, waarmee de hemelse Kerk wordt aangeduid; met de zonen die zullen haasten, worden de waarheden van die Kerk aangeduid; dat de zonen de waarheden zijn, zie de nrs. 489, 491, 2623, 2803, 2813, 3373, 3704, 4257, 9807; vandaar is het, dat er wordt gezegd dat zij zich met allen zoals met versiersel zal bekleden en ze zal ombinden zoals een bruid, wat kan worden gezegd van de waarheden van de Kerk, maar niet van de zonen van Zion.

Omdat bijna alle dingen in het Woord ook een tegengestelde zin hebben, dus eveneens de dingen die van het versiersel zijn, waarmee de vervalsingen worden aangeduid, zoals bij Jeremia: *'Gij verwoeste, wat zult gij doen; al kleeddet gij u met het dubbelgedoopte, al versierdet gij u met versiersel van goud, al schuurdet gij uw ogen met stibium [zwarte oogschaduw], tevergeefs zult gij u schoon maken'*, (Jeremia 4:29,30).

Bij Hosea: *'Ik zal bezoeken over haar de dagen der baäls, voor welke zij reukwerken heeft gebrand en haar oorring aangedaan en haar versiersel en zij is achter haar boelen gegaan en Mij heeft zij vergeten'*, (Hosea 2:13) en elders.

10541. En Ik zal bekennen wat Ik u zal doen; dat dit betekent dat zo bij hen iets kan bestaan, staat vast uit de reeks van de dingen in de innerlijke zin, want die natie heeft in het uiterlijk heilige kunnen zijn en niet tegelijk in het innerlijk heilige; en omdat zo bij haar het uiterlijke van de Kerk heeft kunnen zijn, hoewel niet het innerlijke, wordt daarom met, Ik zal bekennen wat Ik zal doen, aangeduid dat zo bij hen iets kan bestaan.

10542. En de zonen Israëls rukten hun versiersel af; dat dit betekent de beroving van het Goddelijk Ware in de uiterlijke dingen bij hen, staat vast uit de betekenis van afrukken, namelijk beroofd worden en verstoken worden van; en uit de betekenis van het versiersel, te weten het heilig Ware of het Goddelijke, waarover de nrs. 10536, 10540.

10543. Van de berg Horeb; dat dit betekent in de uiterlijke dingen van de eredienst, van de Kerk en van het Woord, staat vast uit de betekenis van de berg Horeb, te weten het Goddelijk Ware in de uiterlijke dingen.

Horeb immers was een bergachtige streek rondom de berg Sinai en met de berg Sinai wordt het Goddelijk Ware aangeduid; vandaar wordt met Horeb, omdat het een bergachtige streek rondom was, het Goddelijk Ware in de uiterlijke dingen aangeduid; dat wat immers in het midden is en dat wat hoog boven de rondom liggende dingen is, betekent het innerlijke en vandaar wordt met dat wat rondom is en beneden, het uiterlijke aangeduid.

Dat de berg Sinai het Goddelijk Ware betekent, zie de nrs. 8805, 9420; dat het midden het innerlijke is, nrs. 1074, 2940, 2973, 5897, 6084, 6103, 9164; evenzo het hoge, nrs. 2148, 4210, 4599, 9489, 9773, 10181; en dat rondom het uiterlijke is, nr. 2973; evenzo beneden. Omdat het volk in de uiterlijke dingen was en niet in het innerlijke, stond het daarom, toen de Wet werd verkondigd vanaf de berg Sinai, in Horeb beneden de berg en werd de berg omheind, opdat deze niet door het volk zou worden aangeraakt, (Exodus 19:12,13,23,24; 20:18; Deuteronomium 4:10-12).

Er wordt gezegd dat het uiterlijke van de eredienst, van de Kerk en van het Woord, omdat het uiterlijke van het een, het uiterlijke van het ander is; de eredienst immers is van de Kerk en de waarheden en de goedheden van de Kerk en van haar eredienst, zijn vanuit het Woord en daarom zijn zij die in de uiterlijke dingen van de eredienst en van de Kerk zijn, in de uiterlijke dingen van het Woord.

10544. *Vers 7-11. En Mozes nam de tent en hij spande voor zich buiten het kamp, door zich te verwijderen van het kamp en hij noemde die 'Tent der Samenkomst'; en het geschiedde, al wie Jehovah vroeg, ging uit tot de Tent der Samenkomst, die buiten het kamp was. En het geschiedde, wanneer Mozes uitging tot de tent, zij stonden op, al het volk en zij stonden, eenieder aan de deur van zijn tent en zij schouwden achter Mozes tot aan zijn binnentreden in de tent. En het geschiedde, wanneer Mozes binnentrad in de tent, zo daalde de wolkkolom neer en stond aan de deur van de tent en zij sprak met Mozes. En al het volk zag de wolkkolom, staande aan de deur van de tent; en op stond al het volk en zij bogen zich neer, eenieder aan de deur van zijn tent. En Jehovah sprak tot Mozes, aangezichten tot aangezichten, gelijk een man tot zijn naaste spreekt; en hij keerde weer tot het kamp en zijn dienaar Jozua, zoon van Nun, een knaap, week niet weg uit het midden van de tent.*

En Mozes nam de tent, betekent het heilige van de eredienst, van de Kerk en van het Woord; en hij spande voor zich buiten het kamp, door zich te verwijderen van het kamp, betekent verwijderd van de uiterlijke dingen waarin die natie zelf was; en hij noemde die de: Tent der Samenkomst, betekent het uiterlijke van de eredienst, van de Kerk en van het Woord; en het geschiedde, al wie Jehovah vroeg, ging uit tot de Tent der Samenkomst, die buiten het kamp was, betekent dat alle onderrichtingen ten aanzien van de waarheden en de goedheden van de Kerk en van de eredienst aan eenieder werden gegeven door het uiterlijke van het Woord, verwijderd van de uiterlijke dingen waarin die natie was; en het geschiedde, wanneer Mozes uitging tot de Tent, zij stonden op, al het volk en zij stonden, eenieder aan de deur van de Tent, betekent dat die natie niet was in het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, maar buiten die; en zij schouwden achter Mozes totdat hij binnentrad in de Tent, betekent dat zij het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst zien, maar dat het verdwijnt uit hun bevatting; en het geschiedde, wanneer Mozes binnentrad in de Tent, zo daalde de wolkkolom neer en stond aan de deur van de Tent en zij sprak met Mozes, betekent nadat het Woord was verdwenen uit hun bevatting een dichte duisternis hen van buiten beving en het toch helder werd doorvat van binnenuit; en al het volk zag de wolkkolom, staande aan de deur van de Tent, betekent de dichte duisternis die hun beving van buiten; en op stond al het volk en zij bogen zich neer, eenieder aan de deur van de Tent, betekent dat die natie heilig haar uiterlijkheden aanbad; en Jehovah sprak tot Mozes, aangezichten tot aangezichten, betekent de Goddelijke dingen in het Woord die verbonden zijn; gelijk een man tot zijn naaste spreekt, betekent de verbinding van het ware en het goede; en hij keerde weder tot het kamp, betekent tot het uiterlijke waarin die natie was; en zijn dienaar Jozua, zoon van Nun, een knaap, week niet weg uit het midden van de Tent, betekent het Goddelijk Ware, bedienende in de heilige dingen van de Kerk en van de eredienst in de plaats van Mozes ondertussen.

10545. En Mozes nam de Tent; dat dit het heilige van de eredienst, van de Kerk en van het Woord betekent, staat vast uit de betekenis van de Tent, namelijk in de hoogste zin de Heer en eveneens de hemel en de Kerk en in de betrekkelijke zin, al het heilige van de hemel en van de Kerk, vandaar eveneens het heilige van de eredienst en het heilige van het Woord, want deze zijn van de Kerk en zij zijn van de Heer, omdat zij uit Hem zijn.

Dat de Tent die dingen betekent, is omdat de Oudsten in tenten woonden en eveneens daarin hun heilige eredienst hadden.

Bij de Oudsten is de hemelse Kerk geweest, die de heiligste van alle volgende Kerken is geweest; zij aanbaden immers de Heer; Hijzelf was voor hen Jehovah; en omdat Hijzelf hen leidde, hadden zij verkeer met de engelen van de hemel; en vandaar waren zij uit de Heer in de hemelse wijsheid.

De instauratie van die Kerk is het die wordt beschreven met de schepping van de hemel en de aarde in (Genesis 1) en hun wijsheid met het paradijs; want met de hemel en de aarde wordt in het Woord de Kerk aangeduid, met het paradijs het inzicht en de wijsheid en met de mens de Kerk zelf; evenzo met de aardbodem [Hebreeuws adamah], waarnaar Adam is genoemd. Dat de hemel en de aarde in het Woord de Kerk is, zie de nrs. 1733, 1850, 2117, 2118, 3355, 4535, 10373; dat het inzicht en de wijsheid wordt beschreven met paradijzen en tuinen, nrs. 100, 108, 2702, 3220; dat de mens de Kerk is, nrs. 478, 768, 4287, 9276; en eveneens de aardbodem, nrs. 566, 1068; en dat de mens scheppen, is de Kerk instaureren, nrs. 16, 88, 10373, zie bovendien de nrs. 8891, 9942.

Vanwege dat die Kerk boven de overige geliefd is geweest en de Heer bij hen in tenten heeft gewoond – er wordt immers van de Heer gezegd, dat Hij woont bij de mens die in de liefde tot Hem is, (Johannes 14:23,24) – was daarom in herinnering aan hen de tabernakel of de Tent der Samenkomst gebouwd bij de Israëlitische natie, waarin men het heilige van de eredienst had en daarom is het feest der tabernakelen of der tenten ingesteld.

Dat met de tent die heilige dingen worden aangeduid en in het bijzonder het heilige van de eredienst, staat vast uit deze volgende plaatsen, bij Jesaja: *‘Zing, gij onvruchtbare, die niet had gebaard, verwijd de plaats van uw tent, laten zij de gordijnen van uw habitakelen uitbreiden’*, (Jesaja 54:1,2); de plaats van de tent verwijderen, is de dingen die van de Kerk zijn en die vandaar van de eredienst zijn; de gordijnen van de habitakelen uitbreiden is de waarheden vermenigvuldigen; dat de gordijnen de waarheden van de Kerk zijn, zie de nrs. 9595, 9596, 9606, 9756; onvruchtbaar is degene die tevoren niet in de waarheden en de goedheden van de Kerk is geweest, nrs. 3908, 9325.

Bij Jeremia: *‘Het ganse land is verwoest, plotseling zijn Mijn tenten verwoest, in een ogenblik Mijn gordijnen’*, (Jeremia 4:20); dat de aarde de Kerk is, zie nr. 9325; en omdat de Kerk de Kerk is krachtens de goede dingen van de liefde en de waarheden van het geloof, wordt daarom gezegd dat de tenten en de gordijnen zijn verwoest.

De tenten zijn de goedheden van de Kerk en de gordijnen zijn de waarheden ervan.

Bij dezelfde: *‘Mijn tent is verwoest en al Mijn touwen zijn verscheurd; Mijn zonen zijn van Mij uitgegaan en zij zijn er niet; er is niemand meer die Mijn tent spant of Mijn gordijnen opricht, omdat de herders dwaas zijn geworden’*, (Jeremia 10:20,21); hier worden eendere dingen met de tent en de gordijnen aangeduid; de touwen zijn verscheurd, wil zeggen dat er niet langer de verbinding van het ware en het goede is en van de waarheden onderling; daarom wordt er eveneens gezegd: Mijn zonen zijn uitgegaan, omdat met de zonen de waarheden worden aangeduid.

Dat de touwen de verbinding zijn, zie de nrs. 9777, 9854, 9880; en dat de zonen de waarheden zijn, nrs. 489, 491, 533, 2623, 2803, 2813, 3373, 3704, 4257, 9807.

Bij David: *‘Jehovah, wie zal vertoeven in Uw tent, wie zal wonen op de berg van Uw heiligheid; die ongerept wandelt en die gerechtigheid doet en de waarheid spreekt in zijn*

hart', (Psalm 15:1,2); in de tent van Jehovah vertoeven, is in de hemel en daar in het goede van de liefde.

Bij dezelfde: *'Ik zal blijven in Uw tent tot in eeuwigheden'*, (Psalm 61:5), evenzo bBij Amos: *'In die dag zal Ik de samengevallen tent van David oprichten en haar reten vertuinen en haar vernietigde dingen herstellen'*, (Amos 9:11); de tent van David is de Kerk van de Heer en het heilige van Zijn eredienst; de reten vertuinen en de vernietigde dingen herstellen is die restaureren, door de valsheden te verwijderen.

Dat David in het Woord de Heer is, zie de nrs. 1888, 9954; vandaar is het, dat de tent van David de Kerk van de Heer is en het heilige van de eredienst.

Bij Jeremia: *'Zie, Ik ben terugbrengende de gevangenschap der tenten Jakobs en over zijn habitakels, voor de goedheden en de waarheden van de Kerk.'*

Aangezien met de tenten de goedheden van de Kerk en van de eredienst worden aangeduid, worden daarom met de tenten in de tegengestelde zin de boosheden van de eredienst en van de Kerk aangeduid, zoals kan vaststaan uit deze plaatsen: bij Jeremia: 'Ik zal bij een schone de dochter Zions vergelijken; tot haar zullen herder en hun kudde van kleinvee komen en opslaan zullen zij tegen haar tenten rondom', (Jeremia 6:2,3).

Bij dezelfde: *'Klimt op tegen Arabië en verwoest de zonen van het oosten; hun tenten en hun kudde van kleinvee zullen zij nemen, hun gordijnen en al hun vaten'*, (Jeremia 49:28,29).

Bij Hosea: *'Wat zult gij doen op de dag der plechtigheid en op de feestdag van Jehovah; omdat, zie, zij zijn heengegaan vanwege de verwoesting; de verlangenswaardige dingen van hun zilver, de distel zal ze bezitten, de doornen in hun tenten'*, (Hosea 9:5,6).

Bij David: *'Hij sloeg al het eerstgeborene van Egypte, het beginsel der sterken in de tenten van Cham'*, (Psalm 78:51).

10546. En hij spande voor zich buiten het kamp, door zich te verwijderen van het kamp; dat dit betekent, verwijderd van het uiterlijke waarin die natie zelf was, staat vast uit de betekenis van de tent spannen, namelijk voorzien in de dingen die van de Kerk en van de eredienst zijn, die schikken en ze ordenen.

Met de tent immers wordt het heilige van de Kerk, van de eredienst en van het Woord aangeduid, nr. 10545; vandaar wordt met die spannen, aangeduid: in die dingen voorzien, ze schillen en ordenen; en uit de betekenis van het kamp, te weten de hemelse orde, waaruit en volgens welke de hemel en de Kerk is en omdat alle waarheden en goedheden van de hemel en van de Kerk van die orde zijn, wordt vandaar ook het samenhangende ervan aangeduid. Dat deze dingen met het kamp worden aangeduid, is omdat met de zonen Israëls, die het kamp vormden, alle waarheden en goedheden in de samenvatting werden aangeduid; maar toen de zonen Israëls het kalf als Jehovah vereerden, werd met hun kamp het tegendeel aangeduid, dus de helse orde en eveneens het samenhangende van het valse en het boze, welke dingen de hel maken.

Of men zegt het uiterlijke van de eredienst van de Kerk zonder het innerlijke, dan wel de hel, het is hetzelfde; want degenen die in het uiterlijke van de eredienst zijn zonder het innerlijke, zijn in de liefden van zich en van de wereld en de liefden van zich en van de wereld zijn uit de hel.

Daaruit blijkt, waarom Mozes zijn tent nam en die spande buiten het kamp, door zich te verwijderen van het leger, want met de tent werd, zoals eerder is gezegd, het heilige van de eredienst, van de Kerk en van het Woord aangeduid; en waarom met die woorden wordt aangeduid verwijderd van de uiterlijke dingen, waarin de Israëlitische natie was.

Dat met het kamp de hemelse orde wordt aangeduid en met het kamp maken de schikking van het goede en het ware volgens de hemelse orde, zie de nrs. 4236, 8103, 8130, 8131, 8155, 8193, 8196; en dat vandaar met het kamp de hemel en de Kerk wordt aangeduid, voor zover als die het samenhangende ervan zijn, nr. 10038; en in de tegengestelde zin de hel, nr. 10458;

dat ook het uiterlijke van de eredienst en van de Kerk, gescheiden van het innerlijke, de hel is, nrs. 10483, 10489, met als oorzaak dat zij die in het van het innerlijke gescheiden uiterlijke zijn, nooit enige Goddelijke invloeiing opnemen, nrs. 10429, 10472; en vandaar niets van geloof en van de liefde tot de Heer kunnen hebben, nrs. 10396, 10400, 10411. Dat die slechts tot hun liefden, dus tot de hel schouwen, nr. 10422; en dat zij vandaar zichzelf als god vereren, nrs. 10407, 10412; dat de Israëlitische natie in het van het innerlijke gescheiden uiterlijke is geweest, zie de nrs. 9380, 9373, 9381, 10396, 10401, 10407, 10492, 10498, 10500, 10533.

10547. En hij noemde ze de Tent der Samenkomst; dat dit betekent het uiterlijke van de eredienst, van de Kerk en van het Woord, waarin de innerlijke dingen zijn, staat vast uit de betekenis van de Tent der Samenkomst, namelijk het uiterlijke van de eredienst, van de Kerk en van het Woord, waarin de innerlijke dingen zijn.

Met de tent immers wordt aangeduid het heilige van de eredienst, van de Kerk en van het Woord, nr. 10545; en met de samenkomst wordt aangeduid: waar de innerlijke dingen zijn, want alle innerlijke dingen zijn tezamen in de uiterlijke dingen, zie de nrs. 6451, 9216, 9828, 9836.

Onder de samenkomst wordt in de letterlijke zin de samenkomst van de zonen Israëls verstaan; maar in de innerlijke zin wordt de samenkomst van de waarheden en de goedheden van de Kerk aangeduid, aangezien met de zonen Israëls in de goede zin de waarheden en de goedheden van de Kerk in de samenvatting worden aangeduid, nrs. 5414, 5879, 5951, 7957; evenzo met de vergadering en de gemeente van de zonen Israëls, nrs. 7830, 7843; en de waarheden en de goedheden van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, zijn in hun innerlijke, want in het innerlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst zijn de hemelse en de geestelijke dingen; in het uiterlijke echter de natuurlijke en de wereldlijke dingen en alle hemelse en geestelijke dingen vloeien in de natuurlijke en de wereldlijke dingen in en houden daarin stil en formeren die en stellen ze samen.

Vandaar is het, dat het uiterlijke wordt aangeduid met de samenkomst.

Zo is het dus gesteld met de uiterlijke zin van het Woord, die de letterlijke zin wordt genoemd; dus eveneens met de uiterlijke dingen van de Kerk en van de eredienst, want die zijn vanuit het Woord.

10548. En het geschiedde, al wie Jehovah vroeg, ging uit tot de Tent der Samenkomst, die buiten het kamp was; dat dit betekent dat alle onderricht ten aanzien van het ware en het goede van de Kerk en van de eredienst aan eenieder werd gegeven door het uiterlijke van het Woord, verwijderd van de uiterlijke dingen waarin die natie was, staat vast uit de betekenis van Jehovah vragen, namelijk onderricht worden ten aanzien van de waarheden en de goedheden van de Kerk en van de eredienst, want elke vraag aan Jehovah geschiedt ter wille van het onderricht ten aanzien van die dingen; uit de betekenis van de Tent der Samenkomst, te weten het uiterlijke van de Kerk en van de eredienst, nr. 10547; en uit de betekenis van buiten het kamp, namelijk verwijderd van de uiterlijke dingen waarin die natie was, nr. 10546.

Daaruit blijkt, dat met ‘Al wie Jehovah vroeg, ging uit tot de Tent der Samenkomst, die buiten het kamp was’, wordt aangeduid dat elk onderricht ten aanzien van de waarheden en de goedheden van de Kerk en van de eredienst, werd gegeven door het uiterlijke van het Woord, verwijderd van de uiterlijke dingen waarin die natie was.

Er wordt gezegd, door het uiterlijke van het Woord, omdat elk onderricht ten aanzien van de waarheden en de goedheden van het geloof en van de liefde, die de Kerk maken en de eredienst binnenschrijden, daarvandaan is; en omdat de Heer vragen, is het Woord raadplegen, want in het Woord is de Heer aanwezig; het Woord is immers het Goddelijk

Ware dat uit Hem is en bij de engelen is Hij in Zijn Goddelijk Ware en eveneens bij de mensen van de Kerk, die Hem opnemen.

Er wordt gezegd door het uiterlijke van het Woord, omdat in het uiterlijke van het Woord alle innerlijke dingen tezamen zijn, dus alle waarheden en de goedheden van de hemel en van de Kerk, zie nr. 10547.

Vandaar is het, dat in de laatste dingen de antwoorden en de onthullingen zijn, nr. 9905; alle leerstellingen van de Kerk die de eredienst van dienst zijn, worden ook gegeven door het uiterlijke van het Woord; maar zij worden alleen aan degenen gegeven die in verlichting zijn uit de Heer, wanneer zij het Woord lezen.

Dan immers vloeit het licht uit de hemel in hen in door de innerlijke zin, zie de nrs. 9382, 9409, 9424, 9430, 9025, 10105, 10324, 10402, 10431.

Dat het is verwijderd van de uiterlijke dingen waarin de Israëlitische natie was, is omdat het uiterlijke van het Woord bij die natie geheel anders verschijnt en vandaar anders wordt ontvouwd, zoals hieruit kan vaststaan, dat zij daarin niets zien van het geloof in en de liefde tot de Heer, zelfs niet over de Heer en ten aanzien van de hemel uit Hem; maar de dingen die zij zien, zijn alleen ten aanzien van de wereldse en aardse dingen en vooral over hun uitmunten boven de anderen.

De oorzaak hiervan is dat zij in de uiterlijke dingen zijn zonder de innerlijke en degenen die zodanig zijn, kunnen niets zien uit het innerlijke, omdat zien vanuit het innerlijke is vanuit de hemel uit de Heer.

Hieruit blijkt, dat het uiterlijke van het Woord en vandaar het uiterlijke van de Kerk en van de eredienst, bij die natie verwijderd was van het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst in zich beschouwd.

De uiterlijke eredienst van die natie wordt nu beschreven in de innerlijke zin tot aan vers 11.

10549. En het geschiedde, wanneer Mozes uitging tot de tent, zij stonden op, al het volk en zij stonden, eenieder aan de deur van de tent; dat dit betekent dat die natie niet was in het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, maar erbuiten, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, namelijk het Woord, nr. 9372; uit de betekenis van de tent, te weten het heilige van de eredienst, van de Kerk en van het Woord, nr. 10545; en uit de betekenis van opstaan en staan vóór de deur van de tent, namelijk erbuiten; de deur immers is de ingang, de binnenleiding en de vergemeenschatting, nrs. 2145, 2152, 8989; vandaar is vóór die staan, niet binnengaan, niet binnengeleid en niet vergemeenschat worden.

10550. En zij schouwden achter Mozes totdat hij binnentrad in de tent; dat dit betekent dat zij het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst zien, maar dat het verdwijnt uit hun bevatting, staat vast uit de betekenis van schouwen achter Mozes, namelijk het uiterlijke van het Woord zien: met Mozes wordt het Woord aangeduid, nr. 10549; en met schouwen achter hem, wordt aangeduid het uiterlijke ervan zien; want dat wat vóór is, betekent dat wat binnen is en dat wat achter is, betekent dat wat buiten is; vandaar is de achterliggende dingen van Jehovah zien en niet de aangezichten, het uiterlijke zien en niet het innerlijke.

Zie het laatste vers van dit hoofdstuk en uit de betekenis van totdat hij binnentrad, werd hij niet langer gezien.

10551. En het geschiedde, wanneer Mozes binnentrad in de tent, zo daalde de wolkkolom neer en stond aan de deur van de tent en zij sprak met Mozes; dat dit betekent, dat nadat het Woord was verdwenen uit hun bevatting, een dichte duisternis hen van buiten beving en het toch helder werd doorvat van binnen uit, staat vast uit de betekenis van wanneer Mozes in de tent binnentrad, namelijk nadat het Woord verdween uit hun bevatting, nr. 10550; uit de betekenis van de wolkkolom, te weten de dichte duisternis, ten opzichte van die natie; met de

wolk immers wordt het uiterlijke van het Woord aangeduid, zie de voorrede tot (Genesis 18) en de nrs. 4060, 4391, 5922, 6343, 6752, 8443, 8781; en eveneens de duisternis van het Woord voor hen die niet in verlichting zijn en de dichte duisternis voor hen die in het van het innerlijke gescheiden uiterlijke van het Woord zijn, nrs. 8106, 6832, 8814, 8819, 9430.

Uit de betekenis van staan aan de deur, dus buiten, waarover eerder in nr. 10549; uit de betekenis van spreken met Mozes, namelijk helder doorvatten van binnen uit; met Mozes immers wordt aangeduid het Woord, in zich beschouwd, zie nr. 9372; en met spreken wordt doorvatten aangeduid in de aangehaalde plaatsen in nr. 10290; dat het is van binnen uit, is omdat Mozes, met wie de wolkkolom sprak, van binnen in de tent was.

Het moet worden gezegd, wat zien van buiten af en doorvatten van binnen uit is.

Zij die in verlichting zijn wanneer zij het Woord lezen, zien dit van binnen uit, want hun innerlijke is geopend en het innerlijke is, wanneer het geopend is, in het licht van de hemel; dit licht vloeit in en verlicht, hoewel de mens dit niet weet; dat hij dit niet weet heeft als oorzaak, dat het licht invloeit in de erkennenissen, die in het geheugen van de mens zijn en die erkennenissen zijn in het natuurlijk licht; en omdat de mens daaruit denkt, zoals uit zich, kan hij de invloeiing niet waarnemen; toch kan hij uit verschillende aanwijzingen weten, dat hij in verlichting is geweest; toch vergist zich eenieder die gelooft dat hij in verlichting is, indien hij het niet liefheeft het ware te weten ter wille van het ware en ter wille van het goede van het leven, dus indien hij het Goddelijk Ware niet liefheeft ter wille van het leven, aangezien leven volgens de Goddelijke waarheden vanuit het Woord, is de Heer liefhebben; en uit de Heer is, wanneer Hijzelf wordt geliefd, alle verlichting.

Degenen echter die niet het leven volgens de Goddelijke waarheden vanuit het Woord ten doel hebben, maar als einddoel: de eer, het gewin en de roem en zo de Goddelijke waarheden van het Woord als middelen, kunnen in het geheel niet in enige verlichting zijn, want die einddoelen zijn werelds en lichamenlijk en niet geestelijk en hemels en daarom sluiten die de innerlijke mens en wanneer deze gesloten is, kan geen licht vanuit de hemel invloeien en verlichten.

Indien deze mensen geloven dat zij in verlichting zijn wanneer zij het Woord lezen, dan vergissen zij zich geheel; zij denken immers niet vanuit de hemel, maar vanuit de wereld, dus niet uit de Heer, maar uit zichzelf; en voor zoveel zij uit zichzelf en uit de wereld denken, denken zij vanuit het natuurlijk licht dat is gescheiden van het hemelse licht.

Het natuurlijk licht gescheiden van het hemels licht is louter donkerheid in de geestelijke dingen.

Indien dezen zich overreden dat zij iets uit verlichting hebben gezien, dan is het een begoocheling, want zij doorvatten nergens anders vandaan of iets waar is, dan uit anderen door bevestigingen, wat is het zien van buitenaf en niet van binnenuit of vanuit het overredende geloof en hoedanig dit is, zie de nrs. 9363 tot 9369.

Zulke personen kunnen het valse zien als het ware en het ware als het valse, alsmede het boze als het goede en het goede als het boze.

Hieruit staat vast, wat het is, het Woord van buitenaf zien en het doorvatten van binnenuit.

Dit zien van buitenaf is dat wat daarmee wordt aangeduid dat het volk stond aan de deur van de tent en schouwde achter Mozes en verder dat het de wolkkolom zag, staande aan de deur van de tent en dat het zich neerboog tot de deur van de tent.

Maar het Woord van binnenuit doorvatten, is dat wat daarmee wordt aangeduid dat Mozes binnentrad in de tent en dat de wolkkolom, die aan de deur van de tent was, met Mozes sprak. In het kort zal ook worden gezegd, hoe de invloeiing plaatsvindt, waardoor er verlichting ontstaat.

De engelen, evenzeer als de mensen, doorvatten het Woord wanneer het wordt gelezen, maar de engelen geestelijk, maar de mensen natuurlijk.

De mens bij wie het innerlijk is geopend, doorvat het Woord ook geestelijk, maar dit weet hij niet wanneer hij in de wereld leeft, omdat zijn geestelijk denken invloeit in de natuurlijke en uiterlijke mens en zich daar zichtbaar vertoont, niettemin is het dat innerlijke denken dat verlicht en waardoor de invloeiing plaatsvindt uit de Heer.

Sommige geleerden hebben ook door in hun gedachten een blik te slaan en door de bespiegelingen ervan, waargenomen, dat er bij de mens een innerlijk denken bestaat, dat niet verschijnt; en daarom hebben zij de ideeën ervan onstoffelijk en verstandelijk genoemd, die zij hebben onderscheiden van de ideeën van het uiterlijk denken die verschijnen en deze hebben zij natuurlijk en stoffelijk genoemd.

Maar zij hebben niet geweten dat de ideeën van het innerlijk denken geestelijk zijn en dat die wanneer zij neervloeien, in natuurlijke ideeën worden verkeerd en dat zij dan onder een andere gedaante en onder een andere gesteldheid verschijnen.

Hieruit kan enigermate vaststaan, hoe de invloeiing plaatsvindt waardoor verlichting ontstaat.

10552. En al het volk zag de wolkkolom, staande aan de deur van de tent; dat dit betekent de dichte duisternis die hen van buiten beving, staat vast uit wat eerder in nr. 10551 is ontvouwd.

10553. En op stond al het volk en zij bogen zich neder, eenieder aan de deur van de tent; dat dit betekent dat die natie heilig haar uiterlijke aanbad, staat vast uit de betekenis van opstaan en zich neerbuigen, dus heilig aanbidden en uit de betekenis van aan de deur van de tent, namelijk het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, nr. 10549.

Met deze woorden wordt de gemoedsaard van die natie beschreven, te weten, dat zij, hoewel zij buiten de echte zin van het Woord zijn en in zo'n dichte duisternis daarover zijn, deze toch heilig aanbidden, maar dat heilige is een afgodisch heilige, dat opkomt vanuit de eigenliefde, geheel en al gescheiden van het heilig Goddelijke.

Dat die natie in zo'n heilige is wanneer zij in de eredienst is, zie de nrs. 3479, 4281, 6588, 9377, 10430, 10500.

10554. En Jehovah sprak tot Mozes, aangezichten tot aangezichten; dat dit betekent; dat de Goddelijke dingen in het Woord zijn verbonden, dit staat vast uit de betekenis van spreken, aangezichten tot aangezichten, dus verbonden worden.

Met de aangezichten immers worden de innerlijke dingen aangeduid en wanneer de innerlijke dingen elkaar wederzijds schouwen en zij het eendere zien, dan verbinden zij zich.

Dit wordt aangeduid met spreken door de aangezichten tot de aangezichten, wanneer het wordt gezegd van Jehovah tot Mozes, onder wie het Woord wordt verstaan; met spreken immers wordt doorvatten aangeduid en met de aangezichten tot de aangezichten wordt aangeduid wederzijds, vandaar de wederzijdse doorvatting van de een in de ander, wat de verbinding is.

Dit wordt verstaan ten aanzien van het Woord, namelijk dat het zodanig is, aangezien Mozes hier het Woord is.

Het Woord immers is zodanig in zijn innerlijke en in zijn uiterlijke hoedanigheid; in het innerlijke zijn alle en de afzonderlijke dingen verbonden en eveneens in het uiterlijke; en eveneens zijn de dingen die in het innerlijke zijn, door overeenstemmingen verbonden met de dingen die in het uiterlijke zijn.

Die verbindingen kunnen niet worden beschreven en indien zij wel werden beschreven, dan zouden zij met geen enkele denkvoorstelling kunnen worden gevat.

Het zijn de hemelse en de geestelijke dingen, die daar zo op die wijze onderling zijn verbonden en deze door overeenstemmingen met de natuurlijke en wereldlijke dingen, die de letterlijke zin maken.

Hoedanig die verbindingen zijn, kan zich enigermate aan de idee voordoen door de verbindingen van de gezelschappen van de engelen in de hemelen, die tezamen genomen één zijn, geheel en al zoals de leden, de ingewanden en de organen bij de mens, die, hoewel zij verschillend zijn en ieder van hen die van binnen uit ontelbare verschillende onderdeeltjes bestaat, toch één maken.

Zodanig is ook het Woord ten aanzien van zijn waarheden en goedheden.

Dat het Woord zodanig is, weet de mens in het geheel niet, maar de engelen weten het.

Dezen immers doorvatten het verband van de innerlijke dingen van het Woord.

Hieruit nu kan vaststaan, dat met Jehovah sprak tot Mozes, aangezichten tot aangezichten, worden aangeduid de Goddelijke dingen in het Woord die verbonden zijn.

Dat iets anders wordt aangeduid met spreken, aangezichten tot aangezichten en iets anders met Jehovah zien van aangezicht tot aangezicht, blijkt uit de volgende dingen in dit hoofdstuk, waar Jehovah tot Mozes zegt: *‘Niet kunt gij zien Mijn aangezichten, omdat de mens Mij niet ziet en leeft; maar zetten zal Ik u in een kloof der rots en dekken zal Ik Mijn handpalm over u, totdat Ik zal zijn voorbijgegaan en verwijderen zal Ik Mijn handpalm en gij zult zien Mijn achterliggende dingen en Mijn aangezichten zullen niet worden gezien’*, vers 21-23.

Dat Mozes het Woord is, zie men in de aangehaalde plaatsen, in nr. 10549; en dat de aangezichten de innerlijke dingen zijn in nr. 9546; en dat spreken het doorvatten is, in de aangehaalde plaatsen in nr. 10290.

10555. Gelijk als een man tot zijn naaste spreekt; dat dit de verbinding van het ware en het goede betekent, staat vast uit de betekenis van spreken, namelijk de wederzijdse doorvatting en vandaar de verbinding, zie nr. 10554; uit de betekenis van de man, te weten het ware, nrs. 3134, 3459, 4823, 7716, 9007; en uit de betekenis van de naaste, namelijk het goede waarmee het ware wordt verbonden.

In het Woord wordt hier en daar de man en de naaste gezegd of de man en de genoot en daarmee wordt het wederzijdse aangeduid, zoals eveneens de man en de broeder; en wanneer het wederzijdse wordt aangeduid, dan wordt de wederzijdse verbinding verstaan, zodanig als deze er is tussen het ware en het goede; het ware immers verbindt zich wederzijds met het goede met als oorzaak dat het ware zijn ‘zijn’ heeft vanuit het goede en het goede haar hoedanigheid heeft in het ware.

In de hemel bestaat er niet enig ware dat niet verbonden is met het goede, de oorzaak ervan is dat het ware niet iets is zonder het goede, noch het goede zonder het ware; het ware immers zonder het goede is zoals ‘bestaan’ zonder ‘zijn’ en het goede zonder het ware is zoals ‘zijn’ zonder ‘bestaan’.

Ofwel het ware zonder het goede is zoals het lichaam zonder het leven; daarom zijn zij, als zij niet verbonden zijn, niet iets zijn waaruit iets in wording komt of zij zijn niet iets met betrekking waartoe iets van de hemel en van de Kerk kan worden gezegd.

Het is hiermee gesteld als bij de mens ‘verstaan’ en ‘willen’ en ‘willen’ zonder ‘verstaan’; weliswaar komt voor, het ene gescheiden van het andere, zoals het ware en het goede verstaan en dat niet willen; maar dan heeft het verstaan zijn willen ergens anders vandaan dan vanuit het goede; het heeft het dan vanuit een willen voor zich of ter wille van zich, waaraan het verstaan van het ware en het goede als middel van dienst is.

Wie goed nadenkt kan weten dat het verstaan bij de mens zijn leven heeft vanuit zijn willen en dat het zonder het willen niet iets is en verder dat het verstaan en het willen elkaar wederzijds beschouwen en verbonden zijn.

Evenzo is het gesteld met het ware en het goede, dus met het geloof en de liefde.

Indien het ware niet verbonden is met het goede of het geloof met de liefde, dan is dit niet het ware of het goede niet, noch het geloof of de liefde.

Deze dingen zijn gezegd opdat men zal weten wat er wordt verstaan onder de wederzijdse verbinding, die in de geestelijke zin wordt aangeduid met de man en de genoot of de man en de naaste en eveneens met de man en de broeder.

10556. En hij keerde weer tot het kamp, dat dit betekent tot het uiterlijke waarin die natie was, staat vast uit de betekenis van het kamp, namelijk het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, waarin de Israëlitische natie was, nr. 10546.

Nu, dat Mozes weerkeerde tot het kamp, beeldt hij niet langer het Woord uit, maar het hoofd van de Israëlitische natie, want in het kamp zijn met degenen die in de van het innerlijke gescheiden uiterlijke dingen waren, is in dezelfde staat zijn; het was anders gesteld toen hij buiten dat kamp was en daar de tent spande, door zich te verwijderen van het kamp.

Hoe dus Mozes het hoofd van die natie uitbeeldt, kan vaststaan uit de volgende dingen van dit hoofdstuk tot aan het einde in de innerlijke zin.

Aangezien Mozes deze uitbeelding aantrekt, wordt daarom gezegd, dat zijn dienaar Jozua, zoon van Nun, een knaap, niet weg week uit het midden van de tent, waarmee wordt aangeduid dat het uitbeeldende toch wordt voortgezet in de tent die buiten het kamp was.

10557. En zijn dienaar Jozua, zoon van Nun, een knaap, week niet weg uit het midden van de tent; dat dit betekent het Goddelijk ware, bedienende in de heilige dingen van de Kerk en van de eredienst in de plaats van Mozes ondertussen, staat vast uit de uitbeelding van Jozua, de dienaar van Mozes, te weten het Goddelijk Ware, bedienende in de plaats van Mozes, die de zoon van Nun wordt genoemd, vanwege het ware en een knaap vanwege het goede; en uit de betekenis van week niet weg uit het midden van de tent, namelijk ondertussen niet ophoudende in de heilige dingen van de Kerk en van de eredienst; met niet weg wijken wordt aangeduid niet ondertussen ophouden; en met de tent wordt aangeduid het heilige van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, nr.10545.

In het artikel nr.10556 eerder, is gezegd dat Mozes er nu toe overgaat het hoofd van de Israëlitische natie uit te beelden; en dit vond daarom plaats, opdat de reeks van de dingen in de innerlijke zin niet zou worden verbroken, dat Jozua in de tent zou blijven bij de afwezigheid van Mozes.

Door Jozua immers wordt het Goddelijk Ware uitgebeeld ten aanzien van de een of andere functie, zoals het strijdende Goddelijk Ware, nr. 8595; het Goddelijk Ware monsterende en ontwarende, nr. 10454, hier echter het Goddelijk Ware bedienende bij de afwezigheid van Mozes; daarom werd hij genoemd de dienaar van Mozes.

10558. *Vers 12-17. En Mozes zei tot Jehovah: Zie, Gij zegt tot mij: Doe dit volk opklimmen en Gij hebt mij niet bekend gemaakt, wie Gij zult zenden tot mij; en Gij hebt gezegd: Ik ken u bij name en eveneens hebt gij genade gevonden in Mijn ogen. En nu, indien ik, ik bid U, genade heb gevonden in Uw ogen, maak mij bekend, ik bid U, Uw weg en bekennen zal ik U, aangezien ik genade heb gevonden in Uw ogen en zie dat Uw volk deze natie is. En Hij zei: Mijn aangezichten zullen gaan en Ik zal u doen rusten. En hij zei tot Hem: Indien Uw aangezichten niet gaande zijn, doe ons niet opklimmen, van hier. En waarin zal het ooit bekend worden, dat Ik genade heb gevonden in Uw ogen, ik en Uw volk, is het niet in Uw gaan met ons; en wij zullen vooraanstaand worden gemaakt, ik en Uw volk, meer dan elk volk dat op de aangezichten van de aardbodem is. En Jehovah zei tot Mozes: Ook dit woord, dat gij gesproken hebt, zal Ik doen, omdat gij genade hebt gevonden in Mijn ogen en Ik ken u bij name.*

Mozes zei tot Jehovah, betekent de verontwaardiging dat niet het Goddelijke, dus dat niet de Kerk zelf bij hen is; zie, Gij zegt tot mij: Doe dit volk opklimmen, betekent de belofte van een Kerk bij die natie; en Gij hebt mij niet bekend gemaakt, wie Gij zult zenden met mij,

betekent dat het zonder het Goddelijk toezicht niet kan plaatsvinden; en Gij hebt gezegd: Ik ken u bij name, betekent zijn hoedanigheid; en eveneens hebt gij genade gevonden in Mijn ogen, betekent dat hij was aangenomen, omdat hij aan het hoofd van die natie kon staan; en nu, indien ik, ik bid U, genade heb gevonden in Uw ogen, betekent indien hij derhalve is aanvaard; maak mij bekend, ik bid U, Uw weg en bekennen zal ik U, betekent het onderricht ten aanzien van het Goddelijke, hoedanig het zal zijn met hen; aangezien ik genade heb gevonden in Uw ogen, betekent omdat hij is aangenomen om aan het hoofd van het volk te staan; en zie dat Uw volk deze natie is, betekent dat zij het alleen zijn in de wereld bij wie het Goddelijke is dat over alle dingen is; en Hij zei: Mijn aangezichten zullen gaan en Ik zal u doen rusten, betekent dat het Goddelijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, daar zal zijn, maar bij de natie zelf het uiterlijke, zonder dit; en hij zei tot Hem: Indien Uw aangezichten niet gaande zijn, doe ons niet opklimmen van hier, betekent indien niet het Goddelijke daar is, dan zal er niet iets van de Kerk zijn; en waarin zal het ooit bekend worden, dat ik genade heb gevonden in Uw ogen, ik en Uw volk; is het niet in Uw gaan met ons, betekent de opneming boven de anderen, indien het Goddelijke wordt geopenbaard bij hen; en wij zullen vooraanstaand worden gemaakt, ik en Uw volk, meer dan elk volk, dat op de aangezichten van de aardbodem is, betekent vandaar de voorrang boven allen in het gehele wereldrond; en Jehovah zei tot Mozes: Ook dit woord dat gij gesproken hebt, zal Ik doen, betekent dat het Goddelijke zal zijn in het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, dat bij hen is; omdat gij genade hebt gevonden in Mijn ogen en Ik ken u bij name, betekent dat hij is aangenomen vanwege zijn hoedanigheid.

10559. En Mozes zei tot Jehovah; dat dit de verontwaardiging betekent dat niet het Goddelijke, dus dat niet de Kerk zelf bij hen is, staat vast uit de betekenis van zeggen, namelijk hier de verontwaardiging, want zeggen sluit de volgende dingen in; deze zijn het immers die hij zei en de volgende dingen zijn dingen van verontwaardiging daardoor, dat het Goddelijke niet bij hen wilde zijn, dus dat bij hen niet de Kerk zou zijn, waardoor zij meer vooraanstaand zouden worden gemaakt dan allen die op de aangezichten van de aarde zijn, zoals blijkt uit vers 16 en vervolg.

Dat de woorden van Mozes tot Jehovah woorden van verontwaardiging waren vanwege dit, was omdat Mozes hier het hoofd van de Israëlitische natie weergeeft, zie nr. 10556; daarom spreekt hij voor zich en voor die natie, want hij zegt 'ik en het volk', vers 16; en omdat hij hier die natie als het hoofd ervan weergeeft, wordt daarom met Mozes zei tot Jehovah, de verontwaardiging aangeduid; de mens immers die zodanig is als die natie, is verontwaardigd tegenover God, indien hij de begeerde dingen niet bemachtigt.

Dit doen allen die in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke zijn; indien dezen immers God vereren en aanbidden en als het ware liefhebben, dan is het niet ter wille van Hem, maar ter wille van zichzelf, want zij willen niets anders dan de voorrang boven de anderen, en een welgesteldheid boven de anderen; dit is het vuur dat hun verering en aanbidding en liefde, als het ware aanwakkert; maar indien zij de dingen die zij begeren niet verkrijgen, verlaten zij God.

Dat die natie zodanig is geweest, blijkt duidelijk uit de historische teksten van het Woord. Iets eenders wordt aangeduid met deze woorden van Jakob: *'Jakob beloofde een gelofte, al zeggende: Indien God met mij zal zijn geweest en mij zal hebben bewaakt op deze weg die ik wandelende ben en mij zal hebben gegeven brood om te eten en een kled om aan te trekken en ik zal zijn wedergekeerd in vrede ten huize van mijn vader en Jehovah zal mij tot God zijn'*, (Genesis 28:20,21).

Deze woorden sluiten in: dat hij, indien hij die dingen zou ontvangen, Jehovah als zijn God zou erkennen, maar dat hij, indien hij ze niet ontving, Hem niet zou erkennen.

Zodanig was ook de natie die uit hemzelf was.

Vandaar is het, dat die natie zo vaak is afgeweken en andere goden heeft vereerd, totdat zij tenslotte uit het land Kanaän werden geworpen, eerst de Israëlitische natie en daarna de Joodse.

Dat de oorzaak van de verontwaardiging, waarover eerder, is geweest, dat zij niet meer vooraanstaand zouden worden dan allen in het gehele aardrijk, indien Jehovah niet met hen ging, is duidelijk.

Dat het ook een oorzaak van verontwaardiging is geweest, dat niet de Kerk zelf bij hen zou zijn, volgt uit het feit, dat door Jehovah gebracht worden in het land Kanaän, is de Kerk worden.

De oorzaak dat dit zo is, is deze dat de Kerk in het land Kanaän was geweest vanaf de oudste tijden en dat nergens anders het Woord had kunnen worden geschreven, dan daar, was omdat alle plaatsen, die in dat gehele land waren en die er rondom lagen, zoals de bergen, de dalen, de rivieren, de wouden en de overige dingen, uitbeeldend waren geweest voor de hemelse en de geestelijke dingen en de zin van de letter van het Woord, zowel in de historische als in de profetische dingen, noodzakelijkerwijs daaruit zal zijn, aangezien de innerlijke dingen van het Woord, dus de hemelse en de geestelijke dingen, daarin moeten stilhouden en als het ware daarop moeten staan zoals een huis op zijn fundament; want indien niet het Woord ten aanzien van de letterlijke zin, die de laatste ervan is, daarop stond, dan zou het zijn zoals een huis zonder fundament.

Dat dit zo is, blijkt uit het Woord, namelijk dat daar zo vaak de plaatsen van dat land worden vermeld en die alle, omdat ze uitbeeldend waren geworden, dingen van de hemel en van de Kerk betekenen.

Vandaar is het, dat binnengeleid worden in het land Kanaän, de instauratie van de Kerk betekent en dat de verontwaardiging van Mozes ook dit insluit, hoewel hij dit niet heeft gedacht.

Dat in het land Kanaän de Kerk was geweest vanaf de oudste tijden en dat vandaar al de plaatsen daar uitbeeldend waren geworden, zie de nrs. 3686, 4447, 4454, 4516, 4517, 5136, 6306, 6516, 8317, 9320, 9325; en dat vandaar het land Kanaän in het Woord de Kerk betekent, in de aangehaalde plaatsen in nr. 9325.

10560. Zie, Gij zegt tot mij: Doe dit volk opklimmen; dat dit belofte van een Kerk bij die natie betekent, staat vast uit de betekenis van Gij zegt tot mij, wanneer het door Jehovah wordt gezegd, dus de belofte; en uit de betekenis van doe dit volk opklimmen, dus opdat bij die natie de Kerk wordt geïnstalleerd.

Dit zijn de dingen die in de innerlijke zin met die woorden worden aangeduid, maar in de naastgelegen zin wordt aangeduid, dat zij zouden worden binnengeleid in het land Kanaän en dit zouden bezitten.

Dat binnengeleid worden in het land Kanaän en dit bezitten, is de Kerk instaureren, zie nr. 10559.

Hoe het hiermee is gesteld, is in het voorafgaande hier en daar getoond, namelijk dat bij die natie niet enige Kerk gesticht is kunnen worden, maar slechts het uitbeeldende van een Kerk, aangezien zij in de van het innerlijke gescheiden uiterlijke waren en degenen die zodanig zijn, kunnen niet enige invloeiing vanuit het Goddelijke opnemen, niettemin is de Kerk bij de mens in zijn innerlijke, maar niet in het daarvan gescheiden uiterlijke.

Zij die zodanig zijn, kunnen weliswaar een Kerk uitbeelden, maar niet een Kerk zijn.

Een Kerk uitbeelden en niet een Kerk zijn, is de uiterlijke dingen vereren en die heilig en goddelijk noemen, maar die niet erkennen en doorvatten met het geloof en de liefde vanuit de hemel.

Zie wat eerder hierover is gezegd over de betekenis van het volk in het land doen opklimmen, in nr. 10526.

10561. En Gij hebt mij niet bekend gemaakt, wie Gij zult zenden met mij; dat dit betekent dat het zonder het Goddelijk toezicht niet kan plaatsvinden, staat vast uit de betekenis van zenden met Mozes en die natie, wanneer dit door Jehovah geschiedt, dus het Goddelijke, dat zal leiden, waarover hierna; en omdat Mozes wist, dat hij weliswaar het volk in het land Kanaän zou kunnen binnenleiden, maar dat zij, indien dit zou gebeuren zonder de Goddelijke leiding en het Goddelijk toezicht, niet in het bezit ervan zouden komen, wat insluit en betekent, dat bij die natie de Kerk niet zou worden gesticht, volgens wat eerder in de nrs. 10559, 10560 is aangetoond.

Daaruit blijkt dat met ‘doe dit volk opklimmen, maar Gij hebt mij niet bekend gemaakt, wie Gij zult zenden met mij’, wordt aangeduid dat de Kerk bij die natie zonder het Goddelijk toezicht niet zou kunnen worden gesticht.

Op deze wijze doorvatten de engelen deze woorden, onverschillig hoedanig de mensen die doorvatten, want de engelen doorvatten alle dingen van het Woord volgens de innerlijke zin ervan, de mensen echter volgens de uiterlijke zin, waarin evenwel de innerlijke zin is.

Dat zenden met hen, wanneer dit door Jehovah geschiedt, het Goddelijke is, dat zal leiden, is omdat met gezonden worden door Jehovah wordt aangeduid het Goddelijk leidende en eveneens het Goddelijk voortgaande; daarom zijn de engelen in de oorspronkelijke taal, genoemd naar ‘gezonden worden’, en daarom zei de Heer zo vaak dat Hij gezonden was door de Vader, waarmee wordt aangeduid het Goddelijk voortgaande, zie de nrs. 4710, 6831.

Hieruit blijkt, wat er onder ‘gezonden zullen worden met mij’ in de innerlijke zin wordt verstaan.

10562. En Gij hebt gezegd: Ik ken u bij name; dat dit zijn hoedanigheid betekent, staat vast uit de betekenis van kennen, wanneer over Jehovah wordt gehandeld, dus weten en vooruitzien uit het eeuwige, nr. 5309; en uit de betekenis van de naam, dus de hoedanigheid van de staat, van de zaak of van de mens, waarover de nrs. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 2724, 3004-3011, 3421, 6674, 6887, 8274, 8882, 9310.

De volgende dingen behelzen de hoedanigheid van Mozes.

Daaruit blijkt, dat met ‘Ik ken u bij name’, wanneer het door Jehovah wordt gezegd, wordt aangeduid, uit het eeuwige weten en vooruitzien hoedanig hij is.

10563. En eveneens hebt gij genade gevonden in Mijn ogen; dat dit betekent dat hij was aangenomen, omdat hij aan het hoofd van die natie kon staan, staat vast uit de betekenis van genade vinden in de ogen van Jehovah, dus aangenomen zijn, hier vanwege de hoedanigheid, die wordt aangeduid met ‘Ik ken u bij name’; het hoedanige was dit, dat hij aan het hoofd van die natie kon staan; Mozes immers was voorzien door de Heer om aan het hoofd van het Israëlitische volk te staan.

Dat dit was vooruitgezien, blijkt hieruit, dat hij was opgevoed aan het hof van de koning farao, waar heerschappijen waren; daaraan ontleende hij ook de gezindheid om in voorrang boven de anderen uit te munten; daarom werd hij eveneens aangenomen om aan het hoofd van zijn volk te staan.

Zijn hoedanige was ook dit, dat hij beter dan de anderen van die natie de spraak uit het Goddelijke kon opnemen, want hij was niet zodanig in het van het uiterlijke gescheiden innerlijke geweest, zoals die natie.

Deze dingen zijn het dus die worden aangeduid met: Ik ken u bij name en eveneens hebt gij genade gevonden in Mijn ogen.

10564. En nu, indien ik, ik bid u, genade heb gevonden in Uw ogen; dat dit betekent indien hij daarom is aanvaard, staat vast uit wat eerder in de nrs. 10562, 10563 is gezegd.

10565. Maak mij bekend, ik bid U, Uw weg en bekennen zal ik U; dat dit betekent het onderricht ten aanzien van het Goddelijke, hoedanig het zal zijn met hen, staat vast uit de betekenis van de weg van Jehovah bekend maken, dus het onderricht ten aanzien van het Goddelijke, want met bekend maken wordt het onderricht aangeduid en met de weg van Jehovah wordt het leidende Goddelijk Ware aangeduid; en uit de betekenis van Jehovah bekennen, dus weten hoedanig het Goddelijke met hen is.

Dat de weg het ware is, zie de nrs. 627, 2333, 10422, hier het leidende Goddelijk Ware. [10565b.] Aangezien ik genade heb gevonden in Uw ogen; dit betekent omdat hij is aangenomen om aan het hoofd van het volk te staan en dat te leiden, zoals eerder in de nrs. 10563, 10564.

10566. En zie dat Uw volk deze natie is; dat dit betekent dat zij het alleen in de wereld zijn bij wie het Goddelijke is dat over alle dingen is, staat vast uit de betekenis van de natie van Jehovah, namelijk waar het Goddelijke Zelf woont en in de geestelijke zin, waar de Kerk van de Heer is, want allen die de Heer erkennen met het geloof en de liefde, zijn tezamen genomen de natie van Jehovah.

Maar de zonen Israëls dachten in die tijd niets met betrekking tot de Kerk, maar alleen ten aanzien van het bezit van het land Kanaän en ten aanzien van de voorrang boven anderen. En omdat het aan Mozes was gezegd, dat de Naam van hun God was Jehovah, wat zij eerder niet hadden geweten, (Exodus 3:13,14) en omdat zij zoveel wonderen door Hem hadden gezien in Egypte en aan de zee Suph en in de woestijn, erkenden zij daarom Jehovah als hun God; maar toch geloofden zij in hun hart niet in Hem; zij geloofden immers dat er verscheidene goden waren; zoals voldoende kan vaststaan uit het gouden kalf, dat zij, terwijl Mozes afwezig was, als hun god, ja zelfs als Jehovah hebben aanbeden; en daarna uit de goden tot wie zij zo vaak afweken, zoals blijkt uit de historische teksten van het Woord. Daaruit kan vaststaan, dat zij Jehovah hebben vereerd alleen vanwege de wonderen en niet daarom dat Hij alleen God was, en wie God vereert alleen vanwege de wonderen, die vereert slechts de Naam van God en niet God en hij valt van Hem af zo vaak hij de dingen die hij begeert niet verkrijgt.

Dat de Israëlitische natie Jehovah alleen ten aanzien van de Naam heeft vereerd, zie de nrs. 3732, 4299, 6877; en dat zij in hun hart afgodendienaren waren, nrs. 4208, 4281, 4820, 5998, 6877, 7401, 8301, 8882; en dat zij de ergste natie was, nrs. 4314, 4316, 4317, 4444, 4503, 4750, 4751, 4815, 4820, 4832, 5057, 7248, 8819, 9320 en bovendien nr. 10396.

Hieruit nu kan vaststaan wat er wordt aangeduid met Uw volk, deze natie, namelijk dat zij het alleen waren, bij wie Jehovah was en dat zij zo voortreffelijker zouden worden dan alle andere natiën.

Maar hoewel deze dingen in de naastgelegen zin aangeduid worden met die woorden, wordt toch met dezelfde woorden in de innerlijke zin aangeduid dat het Goddelijke bij hen was, en dus de Kerk.

10567. En Hij zei: Mijn aangezichten zullen gaan en Ik zal u doen rusten; dat dit betekent dat het Goddelijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, daar zal zijn, maar bij de natie zelf het uiterlijke zonder die, staat vast uit de betekenis van de aangezichten, namelijk de innerlijke dingen, nr. 9546; en wanneer over Jehovah wordt gehandeld, dus de Goddelijke dingen, hier de Goddelijke dingen van de Kerk, van de eredienst en van het Woord; uit de betekenis van gaan, namelijk leven, nrs. 3335, 4882, 5493, 5605, 8417, 8420, 9440.

Maar wanneer over Jehovah wordt gehandeld, is het leven geven, tegenwoordig zijn en leiden; daarvandaan immers is er leven voor de mens en uit de betekenis van Mozes doen

rusten, te weten het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, waarin de innerlijke, Goddelijke dingen stilsthouden.

Door Mozes immers wordt dat uiterlijke uitgebeeld, zoals in nr. 10563 en met rusten wordt aangeduid tot rust komen en stilsthouden, dus waarin de innerlijke, Goddelijke dingen tot rust komen of waarin zij stilsthouden; ook wordt met dat woord in de oorspronkelijke taal aangeduid tot rust komen en stilsthouden.

Dat de innerlijke dingen van de Kerk, van de eredienst en van het Woord stilsthouden in hun uiterlijke en dat zij daarop tot rust komen zoals op hun vlak of zoals een huis op zijn fundament, zie nr. 9216.

Dat deze dingen worden aangeduid met Mozes doen rusten, staat vast uit het volgende van dit hoofdstuk in de innerlijke zin, waarin wordt gehandeld over de innerlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst en over het uiterlijke waarin zij stilsthouden.

Dit uiterlijke is het, dat wordt uitgebeeld met Mozes.

10568. En hij zei tot Hem: Indien Uw aangezichten niet gaande zijn, doe ons niet opklimmen van hier; dat dit betekent indien niet het Goddelijke daar is, dan zal er niet iets van de Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van de aangezichten van Jehovah, te weten de innerlijke Goddelijke dingen van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, nr. 10567; en uit de betekenis van doe ons niet opklimmen van hier, namelijk dat er niet iets van de Kerk zal zijn. Dat dit met die woorden wordt aangeduid, is omdat met binnengeleid worden in het land Kanaän, de instauratie van de Kerk wordt aangeduid; vandaar doe ons niet opklimmen van hier, wordt aangeduid dat er zo niet iets van de Kerk zal zijn.

Dat dit met die woorden wordt aangeduid, is omdat met binnengeleid worden in het land Kanaän de instauratie van de Kerk wordt aangeduid, nrs. 10560, 10561.

Dat met binnengeleid worden in het land Kanaän de instauratie van de Kerk wordt aangeduid, is omdat onder het land Kanaän in het Woord niet iets anders in de hemel wordt verstaan dan de Kerk; in de hemel immers worden alle dingen van het Woord geestelijk doorvat en daarom wordt er, wanneer enig land wordt vermeld, daar dan gedacht over zulke dingen die van de Kerk zijn in dat land of bij die natie die daar is.

De engelen van de hemel kunnen het gemoed niet houden in de idee van een land, aangezien de idee van een land stoffelijk is; ook niet in de idee van enige natie, want deze idee is ook stoffelijk, daarom doet zich aan hen terstond een geestelijk idee voor, namelijk over de Kerk; de geestelijke idee in het algemeen is ten aanzien van de Heer, Zijn rijk, de hemel, de Kerk en ten aanzien van de liefde en het geloof in de Heer en over de ontelbare dingen die van het geloof en van de liefde zijn, dus die van de Kerk zijn; en indien men het wil geloven, het is onmogelijk dat enig stoffelijk idee de hemel binnentreedt; die wordt aan de eerste drempel afgelegd; zo vindt dit plaats met alle en de afzonderlijke dingen van het Woord.

Vandaar nu is het, dat met binnengeleid worden in het land Kanaän de instauratie van de Kerk wordt aangeduid en met niet binnengeleid worden, zoals hier, geen instauratie.

10569. En waarin zal het ooit bekend worden, dat ik genade heb gevonden in Uw ogen, ik en Uw volk; is het niet in Uw gaan met ons; dat dit betekent de opneming boven de anderen, indien het Goddelijke wordt geopenbaard bij hen, staat vast uit de betekenis van bekend worden, wanneer wordt gehandeld over het Goddelijke bij hen, namelijk onthuld worden; uit de betekenis van genade vinden in de ogen van Jehovah, dus aangenomen zijn, nr. 10563; hier boven de anderen, aangezien er volgt: zo zullen wij vooraanstaand worden gemaakt, ik en Uw volk, boven elk volk op de aangezichten van de aardbodem; en uit de betekenis van gaan met ons, wanneer over Jehovah wordt gehandeld, namelijk het Goddelijke dat leidt, hier tot het land Kanaän, nr. 10567.

Daaruit blijkt, dat met ‘waarin zal het ooit bekend worden, dat ik genade heb gevonden in Uw ogen, ik en Uw volk; is het niet in Uw gaan met ons’, wordt aangeduid de aanneming boven de anderen, indien het Goddelijke bij hen wordt geopenbaard.

Er wordt gezegd ‘in de ogen van Jehovah’ en daarmee wordt aangeduid de Goddelijke tegenwoordigheid van de Heer in de waarheden en de goedheden van het geloof en van de liefde bij de mensen op aarde en bij de engelen in de hemelen.

Dat de tegenwoordigheid van de Heer is in de waarheden en de goedheden van het geloof en van de liefde, is omdat deze uit de Heer Zelf zijn; en wanneer de Heer bij de mensen en bij de engelen tegenwoordig is in die dingen, dan is Hij tegenwoordig in het Zijne bij hen en niet in het eigene bij hen; dit immers is boos.

Vandaar is het eveneens, dat met de ogen in het Woord, waar wordt gehandeld over de mensen die de Goddelijke dingen van de Heer opnemen, het geloof wordt aangeduid en eveneens het opnemend verstand, want het verstand is het innerlijk oog en het geloof is het ware dat gezien en doorvat wordt.

Dat de ogen, wanneer er over mensen wordt gehandeld, in het Woord het geloof betekenen en eveneens het verstand, zie de nrs. 2701, 4403-4421, 4523-4534, 9051.

Waarvandaan dat gezicht is, zal ook worden gezegd: er is een werkelijk licht dat het verstand verlicht, geheel en al onderscheiden van het licht dat het gezicht van het lichaam verlicht; het eerstgenoemde licht, dat het verstand verlicht, is vanuit de hemel, het laatstgenoemde echter, dat het gezicht van het lichaam verlicht, is in de wereld.

Het licht van de hemel is uit de Heer daar als de Zon en het is in zijn wezen het Goddelijk Ware dat voortgaat vanuit het Goddelijk Goede van de Heer.

Daaruit blijkt, vanwaar het komt dat met de ogen, wanneer over Jehovah wordt gehandeld, de Goddelijke tegenwoordigheid van de Heer wordt aangeduid en dat met de ogen, wanneer er wordt gehandeld over de mensen die het Goddelijk Ware van de Heer of het Licht van Hem opnemen, het geloof en het verlichte verstand wordt aangeduid.

Dat er een werkelijk licht is, dat het gemoed van de mens verlicht en het verstand bij hen maakt, is niet bekend in de wereld, hoewel door de mensen aan het verstand gezicht en licht wordt toegekend en hoewel de Heer in het Woord meermalen het Licht wordt genoemd en er wordt verstaan dat Hij wordt gezien door het geloof en het licht ervan.

Dat er een werkelijk licht is, dat het gemoed verlicht en dat dit het Goddelijk Ware is dat voortgaat uit de Heer als Zon, dat dit Licht is en dat het verstand van het ware geeft waar het wordt opgenomen, zie de nrs. 9548, 9684, 9570, 9571, 9594.

Hieruit kan vaststaan wat met de ogen van Jehovah in het Woord wordt aangeduid, zoals bij Jesaja: *‘Neig, Jehovah, Uw oor en hoor en open, Jehovah, Uw ogen en zie’*, (Jesaja 37:17).

Bij Jeremia: *‘Ik zal Mijn oog op hen stellen ten goede en Ik zal hen terugleiden op hun land en Ik zal hen bouwen’*, (Jeremia 24:6).

Bij David: *‘Zie, het oog van Jehovah is over hen die Hem vrezen’*, (Psalm 33:18); en bij dezelfde: *‘Jehovah is in de tempel van Zijn heiligheid; de troon van Jehovah is in de hemel; Zijn ogen zien en Zijn oogleden proeven de zonen des mensen’*, (Psalm 11:4) en elders.

10570. En wij zullen vooraanstaand worden gemaakt, ik en Uw volk, meer dan elk volk dat op de aangezichten van de aardbodem is; dat dit betekent vandaar de voorrang boven allen in het algehele wereldrond, waar de Kerk is, staat vast uit de betekenis van vooraanstaand gemaakt worden meer dan elk volk dat op de aangezichten des aardbodems is, dus de voorrang boven allen in het algehele wereldrond; dat het ook is waar de Kerk is, komt omdat met de aardbodem de Kerk wordt aangeduid, waarover hierna.

Dat dit einddoel: vooraanstaand te worden gemaakt meer dan allen in het algehele wereldrond, het einddoel is geweest ter wille waarvan de Israëlitische natie Jehovah heeft

vereerd en ter wille waarvan zij in een heilig uiterlijk heeft kunnen zijn, staat vast uit wat eerder over deze natie is getoond.

Dat zulke mensen in een heilig uiterlijke kunnen zijn en aan anderen kunnen verschijnen zoals vereerders van God, staat vast uit de afgodendienaren, waarover in de historische teksten in het Woord wordt gesproken, die evenzo in de uiterlijke dingen konden zijn; maar dat zij geen heilig innerlijke hadden, kan eenieder hieruit weten en opmaken, dat de Goddelijke waarheden, die in het Woord zijn onthuld, maken dat de eredienst innerlijk is, indien zij die weten en volgens die leven; want indien de mens God zonder die heilig zou kunnen vereren dan zou er niet enige leer van de Kerk, noch enige prediking nodig zijn. Aangezien die natie zodanig was, dat zij ter wille van de voorrang boven de anderen als einddoel, in een heilig uiterlijke konden zijn en aangezien bij zulke personen de dingen die uitbeeldend zijn voor de hemelse en de geestelijke dingen, die de uiterlijkheden van de eredienst waren, met de engelen kunnen worden vergemeenschap, en er daardoor verbinding kan zijn met de hemel, was daarom die natie aangenomen.

Maar wie gelooft, dat zij daardoor vereerders van God zijn geweest, dwaalt schromelijk; zij waren immers vereerders van zich en van de wereld en in hun hart afgodendienaren.

En omdat zij zodanig waren, werden hun ook niet de innerlijke dingen van de eredienst onthuld, die van het geloof in en van de liefde tot de Heer zijn, zoals blijkt uit de boeken van het Oude Testament en eveneens hieruit dat zij de Heer niet hebben erkend toen Hij in de wereld kwam, ja zelfs ook nu nog niet erkennen; en indien zij uit de profetische teksten ten aanzien van de Heer worden geleerd, dan nemen zij het toch niet op; zij willen een Messias die hen verheft boven allen in het algehele aardrijk en niet de Messias van Wie het rijk in de hemelen is en daarvandaan zorg draagt voor het heil van allen, ook op aarde.

Hieruit kan vaststaan hoedanig die natie is geweest vanaf de eerste tijdperken en waar het vandaan is, dat er hier wordt gezegd, dat zij uit hoofde hiervan, dat Jehovah met hen zou gaan, vooraanstaand zouden worden gemaakt meer dan elk volk dat op de aangezichten van de aardbodem is.

Er wordt gezegd op de aangezichten van de aardbodem en daaronder wordt verstaan: waar ook maar de Kerk is; met de aardbodem immers wordt eender als met de aarde de Kerk aangeduid; dat zij met de aarde wordt aangeduid, zie nr. 9325; maar de aardbodem betekent de Kerk uit een eendere oorzaak als waaruit het veld haar betekent, dus vanwege de opneming van de verschillende zaden en vanwege de groei en de opbrengst ervan, waarmee de waarheden en de goedheden van het geloof en de liefde worden aangeduid.

De mens immers is de ontvanger daarvan zoals de aardbodem, dat is van de zaden.

De Kerk wordt echter aarde of land genoemd vanwege het volk dat daar is, bij wie de Kerk is.

Maar omdat de aardbodem, evenzeer als het land, een uitbreiding ten aanzien van de ruimte insluit, zeggen daarom de vertalers voor aardbodem of grond, aarde of land, zoals hier op de aangezichten van de aarde voor, op de aangezichten van de aardbodem en eveneens elders, niettemin is in de oorspronkelijke taal het woord dat de aardbodem of de grond betekent, van een geheel andere oorsprong dan waaruit het woord is dat aarde of land betekent.

Dat de aardbodem evenzeer als de aarde de Kerk betekent, staat vast uit verschillende plaatsen in het Woord, waarvan er alleen enkele mogen worden aangevoerd; zoals bij Jeremia: *‘De rijksgroten hebben hun minderen gezonden om water; zij kwamen tot de kuilen, ook vonden zij geen wateren; zij zijn teruggekeerd met hun vaten ledig; deswege dat de aardbodem verbroken is, omdat er geen regen op aarde is geschied’*, (Jeremia 14:3,4).

Daar is de aardbodem, de Kerk en eveneens is de aarde dit; daar wordt immers in de innerlijke zin gehandeld over het gebrek aan het ware en vandaar over de verwoesting van de Kerk.

De wateren zijn de waarheden, de kuilen zijn waar die zijn, dus de leer; de vaten zijn de ontvangers, de regen is de invloeiing uit de hemel; de aarde is waar de Kerk is en de

aardbodem is de Kerk zelf en deze wordt verbroken genoemd vanwege de droogte, dus vanwege het gebrek aan water, dus de waarheden uit de hemel.

Bij Jesaja: *'Het zal geschieden ten einde van zeventig jaren, dat Jehovah Tyrus zal bezoeken en zij zal wederkeren tot het hoerenloon en zij zal hoereren met alle koninkrijken der aarde op de aangezichten van de aardbodem; tenslotte zal haar koophandel en haar hoerenloon het heilige voor Jehovah zijn'*, (Jesaja 23:17,18).

Met Tyrus wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van de erkentissen van het ware en het goede, dus in de abstracte zin die erkentissen; en deze worden hoerenloon genoemd, wanneer zij worden geleerd om het gewin, om de eer en om de roem daardoor; zo worden zij als het ware verkocht en niet geleerd ter wille van het ware zelf; dit wordt prostitutie en hoereri in het Woord genoemd.

Hoereren met alle koninkrijken van de aarde, is dus dit doen met alle waarheden van de Kerk; op de aangezichten van de aardbodem is, waar ook maar de Kerk is.

Aangezien de erkentissen van het ware en het goede, toch de erkentissen van het ware en het goede in zich blijven, dus Goddelijk, hoewel zij voor de mens die ze leert en verkoopt, tot gewin strekken en vandaar tot hoerenloon, wordt er daarom gezegd, dat haar koophandel en haar hoerenloon het heilige voor Jehovah zal zijn.

Daar wordt echter niet hoerenloon verstaan, noch hoereri met alle koninkrijken van de aarde, noch dat iets zodanig het heilige voor Jehovah zal zijn, kan eenieder zien die boven de letterlijke zin uit denkt.

Bij David: *'Zendt Gij Uw Geest uit, zij worden geschapen en Gij vernieuwt de aangezichten des aardbodems'*, (Psalm 104:30); de Geest van Jehovah is het uit de Heer voortgaande Goddelijk Ware, nr. 9818; geschapen worden is opnieuw geschapen worden, dat wil zeggen, wederverwekt worden, nr. 10373; de aangezichten van de aardbodem vernieuwen, is de Kerk hervormen en instaureren; de aangezichten van de aardbodem is, waar ook maar iets van de Kerk kan worden opgenomen; evenzo elders, waar gesproken wordt van de aangezichten van de aardbodem, zoals in (Genesis 7:4; 8:8,13; Exodus 32:12; Numeri 12:3; Deuteronomium 6:15; 7:6; 1 Samuël 20:15; 2 Samuël 14:7).

10571. En Jehovah zei tot Mozes: Ook dit woord, dat gij gesproken hebt, zal Ik doen; dat dit betekent dat het Goddelijke zal zijn in het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, dat bij hen is, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, namelijk dat hij als hoofd van die natie het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord is, dus niet gescheiden van het innerlijke, zoals het uiterlijke ervan bij de natie zelf, nrs. 10557, 10563; en uit de betekenis van het Woord doen dat Mozes heeft gesproken, wanneer dit door Jehovah plaatsvindt, dus dat het Goddelijke in het uiterlijke zal zijn.

Onder het woord doen immers wordt verstaan, met hen gaan en hen in het land Kanaän binnenleiden; en met gaan met hen en hen binnenleiden in het land Kanaän wordt aangeduid dat het Goddelijke bij hen zal worden geopenbaard, zie nr. 10569.

De verborgenheid die hierin en in het volgende schuilt, kan bezwaarlijk worden beschreven, indien men geen idee heeft ten aanzien van het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, dat Mozes uitbeeldt en ten aanzien van het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, waarin die natie zelf was.

Het ene wordt hierin van het andere onderscheiden, dat het uiterlijke dat Mozes uitbeeldt een uiterlijke is dat niet zodanig gescheiden is van het innerlijke, zoals het uiterlijke waarin die natie zelf was.

Vandaar is het, dat nu eens wordt gezegd Mozes en het volk, dan weer Mozes zonder het volk en dan weer het volk zonder Mozes; en dat Mozes, wanneer hij tot Jehovah spreekt, zegt: ik en het volk; en Jehovah, wanneer Hij tot Mozes spreekt, alleen over Mozes spreekt, zoals in

de verzen 12,14,16-23, of over het volk afgescheiden van hem, zoals in vers 2 van het volgende hoofdstuk en elders.

10572. Omdat gij genade hebt gevonden in Mijn ogen; en Ik ken u bij name; dat dit betekent dat hij is aangenomen vanwege zijn hoedanigheid, staat vast uit wat eerder in de nrs. 10562, 10563 is gezegd en getoond, waar eendere woorden staan.

10573. Vers 18-23. *En hij zei: Doe mij zien, ik bid U, Uw heerlijkheid. En hij zei: Ik zal doen voorbijgaan al Mijn goede op uw aangezichten en Ik zal aanroepen de Naam van Jehovah vóór u en Ik zal genade betonen aan wie Ik genade betoon en Ik zal barmhartigheid betonen aan wie Ik barmhartigheid betoon. En Hij zei: Niet kunt gij zien Mijn aangezichten; omdat niet ziet Mij de mens en leeft. En Jehovah zei: Zie, een plaats met Mij en gij zult staan op de rots. En het zal zijn, in het voorbijgaan van Mijn heerlijkheid en zetten zal Ik u in een kloof van de rots en dekken zal Ik Mijn handpalm over u, totdat Ik zal zijn voorbijgegaan. En verwijderen zal Ik Mijn handpalm en gij zult zien Mijn achterliggende dingen; en Mijn aangezichten zullen niet worden gezien.*

En hij zei: Doe mij zien, ik bid U, Uw heerlijkheid, betekent de gewaarwording van het innerlijk Goddelijk Ware in het uiterlijke; en Hij zei: Ik zal doen voorbijgaan al Mijn goede op uw aangezichten, betekent al het Goddelijke van de hemel en van de Kerk over het uiterlijke; en Ik zal aanroepen de Naam van Jehovah vóór u, betekent het heilige van de Goddelijke eredienst daar; en Ik zal genade betonen aan wie Ik genade betoon en Ik zal barmhartigheid betonen aan wie Ik barmhartigheid betoon, betekent dat het Goddelijk Ware en Goede zal worden onthuld aan hen die opnemen; en Hij zei: Niet kunt gij zien Mijn aangezichten, betekent dat de innerlijke Goddelijke dingen van de Kerk, van de eredienst en van het Woord niet kunnen verschijnen aan de Israëlitische natie; omdat niet ziet Mij de mens en leeft, betekent dat het Goddelijke Zelf niet kan worden gezien zodanig als het in zich is, maar zodanig als het is door de Heer in de hemel; en Jehovah zei: Zie, een plaats met Mij en gij zult staan op de rots, betekent de staat van het geloof in God; en het zal zijn in het voorbijgaan van Mijn heerlijkheid, betekent de innerlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst; en zetten zal Ik u in een kloof van de rots, betekent het duistere en het valse van het geloof, zodanig als degenen hebben die in het uiterlijke zijn zonder het innerlijke; en dekken zal Ik Mijn handpalm over u, totdat Ik zal zijn voorbijgegaan, betekent de toelating van het innerlijke; en verwijderen zal Ik Mijn handpalm en gij zult Mijn achterliggende dingen zien en Mijn aangezichten zullen niet worden gezien, betekent dat de uiterlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst zullen worden gezien, niet echter de innerlijke dingen.

10574. En hij zei: Doe mij zien, ik bid u, Uw heerlijkheid; dat dit de gewaarwording van het innerlijk Goddelijk Ware in het uiterlijke betekent, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, hier namelijk het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, niet zodanig gescheiden van het innerlijke zoals bij die natie zelf, nrs. 10563, 10571; uit de betekenis van doen zien, dus waanemen of gewaarworden, nrs. 2150, 3764, 4567, 4723, 5400; en uit de betekenis van de heerlijkheid van Jehovah, namelijk het innerlijke van het Woord, waarover in de voorrede van (Genesis 18) en de nrs. 5922, 9429; daaruit blijkt, dat met Mozes zei: Doe mij zien, ik bid u, Uw heerlijkheid, wordt aangeduid de gewaarwording van het innerlijke in het uiterlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst.

Dat deze dingen met die woorden worden aangeduid, kan ook vaststaan uit het voorgaande in dit hoofdstuk; daar wordt immers in de innerlijke zin gehandeld over de Israëlitische natie en

dat de Kerk niet bij haar kon worden ingesteld met als oorzaak dat zij niet enig innerlijke konden opnemen.

Het innerlijke van de Kerk opnemen, is het Goddelijk Ware uit de hemel opnemen en daardoor de hemelse liefde.

Aangezien hierover in de innerlijke zin wordt gehandeld en Mozes toch daarop stond dat Jehovah hem in het land Kanaän zou binnenleiden, waarmee de instauratie van de Kerk wordt aangeduid, zegt Mozes daarom nu: Doe mij zien Uw heerlijkheid. Hiermee wordt daarom de gewaarwording van het innerlijk Goddelijk Ware in het uiterlijke aangeduid.

Dat onder de heerlijkheid van Jehovah zo'n Goddelijke wordt verstaan dat niet door Mozes kon worden waargenomen, staat klaarblijkelijk vast uit het volgende in dit hoofdstuk, waar wordt gezegd dat hij niet kon zien de aangezichten van Jehovah, dus wordt daar de heerlijkheid genoemd, maar dat hij, nadat Hij zou zijn voorbijgegaan, de achterliggende dingen zou zien en dit vanuit een kloof van de rots, waarmee wordt aangeduid, dat hij slechts de uiterlijke dingen van de Kerk, van de eredienst en van het Woord zou gewaarworden, maar niet de innerlijke dingen.

Dat iets zodanigs met de heerlijkheid van Jehovah wordt aangeduid blijkt hieruit, dat er enige malen wordt gezegd, dat zij de heerlijkheid van Jehovah zagen, maar het was een wolk die zo werd genoemd, zoals op de berg Sinai en op de tent en daarin; zie (Exodus 16:10; 24:16,17; 40:34,35; Numeri 17:7) en elders.

Met de wolk daar, die de heerlijkheid van Jehovah werd genoemd, wordt aangeduid het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord of de letterlijke zin van het Woord; zie de voorrede tot (Genesis 18) en de nrs. 4060, 4061, 5922, 6343, 6752, 8106, 8781, 9430, 10551.

Dat de heerlijkheid van Jehovah het innerlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst betekent, is omdat het uit de Heer voortgaande Goddelijk Ware zodanig is, als de heerlijkheid van Jehovah in de hemel is.

Het uit de Heer voortgaande Goddelijk Ware immers verschijnt daar als het Licht; de verschijning van de Heer in dat Licht is dat wat in de werkelijke zin wordt verstaan onder de heerlijkheid van Jehovah.

Onder de verschijning van de Heer worden verstaan alle dingen daar die uit de Heer zijn, die ontelbaar zijn en met een algemeen woord de hemelse en de geestelijke dingen worden genoemd.

Dat het innerlijke van het Woord, van de Kerk en van de eredienst wordt aangeduid met de heerlijkheid van Jehovah is omdat dit in dat Licht is, het uiterlijke echter in het licht van de wereld, daarom wordt dit in het Woord met de wolk aangeduid.

Daaruit blijkt dat de innerlijke zin van het Woord de heerlijkheid is.

Daaruit nu kan vaststaan, wat met de heerlijkheid van Jehovah en met Zijn Licht wordt aangeduid in deze volgende plaatsen, zoals bij Jesaja: *'Sta op, schijn, omdat Uw Licht komt en de Heerlijkheid van Jehovah over u is opgegaan; zie, de duisternis bedekt de aarde en donkerheid de volken, maar over u zal Jehovah opgaan en Zijn Heerlijkheid zal over u worden gezien; de natiën zullen tot het Licht wandelen en koningen tot de glans van uw opgang.*

Uw Zon zal niet langer ondergaan en uw Maan zal niet worden ingetrokken, omdat Jehovah u zal zijn tot het Licht der eeuwigheid', (Jesaja 60:1,2,3,20).

Daar wordt gehandeld over de komst van de Heer; het Licht daar is het uit de Heer, voortgaande Goddelijk Ware en Zijn heerlijkheid en de glans van Zijn opgang, is al datgene wat ten aanzien van de Heer en ten aanzien van het geloof en ten aanzien van de liefde tot Hem in dat Licht verschijnt.

De duisternis en de donkerheid die de aarde en de volken bedekken, zijn de duistere dingen van het geloof en van de liefde; het wordt immers gezegd van de te instaureren Kerk bij de natiën.

Daaruit volgt, dat het Licht en de Heerlijkheid die zullen opgaan en die zullen worden gezien en tot welke zij zullen wandelen, de Goddelijke waarheden ten aanzien van de Heer zijn en ten aanzien van het geloof en de liefde tot Hem uit Hem.

Bij dezelfde: *'Ik, Jehovah, heb u geroepen in gerechtigheid en Ik heb u gegeven tot een verbond den volke; tot een licht der natiën; Ik Jehovah, dit is Mijn Naam; Mijn heerlijkheid zal Ik aan geen ander geven'*, (Jesaja 42:6,8); daar wordt ook gehandeld over de Heer, Die het Licht der natiën wordt genoemd, omdat uit Hem al het Goddelijk Ware is; en die de Heerlijkheid van Jehovah wordt genoemd, omdat in Hem het al van het geloof en van de liefde is.

Bij dezelfde: *'Uitbreken zal zoals de dageraad Uw Licht; wandelen zal vóór U Mijn gerechtigheid; de heerlijkheid van Jehovah zal U verzamelen'*, (Jesaja 68:8), evenzo.

Bij dezelfde: *'Verheugt u met Jeruzalem, verlustigt u vanwege de glans van Zijn heerlijkheid'*, (Jesaja 66:11); Jeruzalem is daar, zoals elders, de Kerk; en de glans van de heerlijkheid is de liefde van het ware uit de Heer.

Bij Zacharia: *'Ik zal voor hen zijn een muur van vuur rondom en tot heerlijkheid zal Ik zijn in het midden van haar'*, (Zacharia 2:5); ook daar ten aanzien van Jeruzalem, wat de Kerk is. De heerlijkheid in het midden van haar is de Heer Zelf ten aanzien van alle dingen van het ware en het goede, die van het geloof en van de liefde zijn.

Dat onder de heerlijkheid daar de dingen worden verstaan die van het Goddelijk Licht zijn, is duidelijk.

Evenzo bij Johannes: *'Het heilige Jeruzalem, hebbende de heerlijkheid Gods en haar luchter eender aan kostbare steen; de heerlijkheid van God zal haar verlichten en haar kaars is het Lam; de natiën die worden gezaligd, zullen in Zijn Licht wandelen en de koningen der aarde zullen hun heerlijkheid en eer in haar brengen.*

Haar poorten zullen niet worden gesloten des daags; de nacht immers zal daar niet zijn', (Openbaring 21:11,23-25).

Het heilige Jeruzalem daar is de Kerk, die op de huidige zal volgen; de dingen die van de Kerk zijn, die van het geloof in en van de liefde tot de Heer uit de Heer zijn, worden beschreven met de Luchter, met het Licht en met de Heerlijkheid.

Omdat onder de heerlijkheid de dingen worden verstaan die van het Licht zijn, wordt daarom gezegd: de Heerlijkheid Gods zal haar verlichten.

Eenieder die hierover nadenkt en de zaken zelf beschouwt en niet alleen aan de woorden blijft hangen, kan zien dat met al die woorden, zulke dingen worden aangeduid die van de Kerk zijn, leert de innerlijke zin, want in het Woord wordt niets zinledig gezegd, zelfs niet het kleinste woordje.

Bij Lukas: *'Mijn ogen hebben Uw heil gezien, hetwelk Gij hebt bereid vóór het aangezicht van alle volken, het Licht tot onthulling van de natiën en de Heerlijkheid van Uw volk Israël'*, (Lukas 2:30-32); deze tekst staat in de profetische uitspraak van Simeon ten aanzien van de Heer die geboren is.

Het Licht tot onthulling van de natiën, is het uit de Heer voortgaand Goddelijk Ware en de heerlijkheid van het volk Israëls is al datgene wat door de Heer is onthuld ten aanzien van Hemzelf en ten aanzien van het geloof in en de liefde tot Hem bij hen die opnemen; dit alles wordt de heerlijkheid genoemd, omdat het in de hemel en in het licht daar verschijnt; het Licht daar is het Goddelijk Ware.

Onder de zonen Israëls worden degenen verstaan die in het geloof in en in de liefde tot de Heer zijn.

Dat het Licht de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware en eveneens de Heerlijkheid, die van het Licht is, blijkt uit de woorden van de Heer Zelf, bij Johannes: *‘Zij hebben de heerlijkheid van de mensen meer bemind dan de heerlijkheid van God; Ik, het Licht, ben in de wereld gekomen, opdat een elk die in Mij gelooft, in de duisternis niet zal blijven’*, (Johannes 12:43,46).

Bij dezelfde: *‘In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en God was het Woord; Het was het ware Licht, dat verlicht elk mens, komende in de wereld; en het Woord is Vlees geworden en Het heeft onder ons gewoond en wij hebben Zijn Heerlijkheid gezien, de Heerlijkheid zoals van de Enigverwekte uit de Vader’*, (Johannes 1:1,9,14).

Het Woord is het Goddelijk Ware en eveneens het Licht; en de Heerlijkheid is al wat verschijnt met betrekking tot de Heer in dat Licht.

Deze plaatsen uit het Woord zijn aangevoerd, omdat daarin de Heerlijkheid en tegelijk het Licht worden genoemd en zij zijn daarom aangevoerd, opdat men zal weten, dat het Licht het Goddelijk Ware uit de Heer is, dus de Heer Zelf ten aanzien van het Goddelijk Ware en dat de Heerlijkheid al datgene is wat van het Licht is, dus alles wat uit het Goddelijk Ware is, dat het inzicht en de wijsheid maakt bij de engelen en bij de mensen die de Heer met het geloof en de liefde opnemen.

Iets eenders wordt met de heerlijkheid elders aangeduid, zoals bij Johannes: *‘Ik wil dat waar Ik ben, ook zij met Mij zijn, opdat zij Mijn heerlijkheid zien’*, (Johannes 17:24).

Bij Lukas: *‘Moest de Christus dit niet lijden en binnenschrijden in Zijn Heerlijkheid’*, (Lukas 24:26).

Bij Mattheüs: *‘Dan zal het teken van de Zoon des Mensen verschijnen en dan zullen alle stammen van de aarde weklagen en zij zullen zien de Zoon des Mensen, komende in de wolken des hemels met kracht en heerlijkheid’*, (Mattheüs 24:30).

Onder de wolken daar wordt het Goddelijk Ware verstaan zodanig als het is in het licht van de wereld, dus zodanig als het is bij de mensen en onder de heerlijkheid wordt het Goddelijk Ware verstaan zodanig als het is in het licht van de hemel, dus zodanig als het bij de engelen is en omdat het Goddelijk Ware onder de wolk en onder de heerlijkheid wordt verstaan, is daarom het Woord ten aanzien van de uiterlijke zin en ten aanzien van de innerlijke zin verstaan: ten aanzien van de uiterlijke zin onder de wolk en ten aanzien van de innerlijke zin onder de heerlijkheid; ook is dat wat in het licht van de wereld verschijnt, een wolk ten opzichte van dat wat in het licht van de hemel verschijnt; dat de wolk dit is, zie de voorrede tot (Genesis 18) en in de nrs. 4060, 4391, 5922, 6343, 6752, 8106, 8443, 8781, 9430, 10551. Vandaar is het dat de wolk ook in het Woord de Heerlijkheid wordt genoemd, zoals in Exodus: *‘De heerlijkheid van Jehovah verscheen in de wolk’*, (Exodus 16:10); en elders: *‘De heerlijkheid van Jehovah woonde op de berg Sinai; en de wolk bedekte hem zes dagen; maar de gedaante der heerlijkheid van Jehovah was zoals een verterend vuur op het hoofd van de berg vóór de ogen van de zonen Israëls’*, (Exodus 24:16,17); en elders in Exodus: *‘De wolk bedekte de Tent der Samenkomst en de heerlijkheid van Jehovah vervulde het habitakel; en Mozes kon niet binnentreden, deswege dat de wolk daarop woonde en de heerlijkheid van Jehovah vervulde het habitakel’*, (Exodus 40:34,35).

In Numeri: *‘Toen de gemeente zich vergaderde tegen Mozes en tegen Aharon en heenzag tot de Tent der Samenkomst, zie, zo bedekte haar de wolk en de heerlijkheid van Jehovah verscheen’*, (Numeri 16:42).

In het eerste boek der Koningen: *‘De wolk vervulde het huis van Jehovah, dus dat de priesters niet konden staan om te bedienen vanwege de wolk, aangezien de heerlijkheid van Jehovah het huis van Jehovah vervulde’*, (1 Koningen 8:11).

En in de Openbaring: *‘De tempel werd vervuld met rook en de heerlijkheid Gods’*, (Openbaring 15:8).

Aangezien het Goddelijke zoals een wolk verscheen, wordt daarom met de wolk de Goddelijke tegenwoordigheid aangeduid en waar de Goddelijke tegenwoordigheid is, daar is het Goddelijk Ware, want het Goddelijke verschijnt niet zonder dat, aangezien het daarin is en dat is.

Vandaar is het, dat de wolk daar de Heerlijkheid wordt genoemd.

Ook kan het niet anders aan de Israëlitische natie verschijnen, aangezien zij in de uiterlijke dingen waren, zonder het innerlijke ware, nrs. 6832, 8814, 8819, 10551.

Toch worden de wolk en de heerlijkheid onderscheiden zoals het licht van de wereld en het licht van de hemel of zoals de letterlijke zin van het Woord en de innerlijke zin ervan en zoals de menselijke wijsheid en de wijsheid van de engelen.

Hieruit kan nu vaststaan, dat met: Mozes zei: Doe mij zien, ik bid U, Uw heerlijkheid, wordt aangeduid dat hem het innerlijk Goddelijke zou worden getoond; en omdat Mozes het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord uitbeelde, wordt de gewaarwording van het innerlijk Goddelijk Ware in het uiterlijke aangeduid.

10575. En Hij zei: Ik zal doen voorbijgaan al Mijn goede op uw aangezichten; dat dit betekent al het Goddelijke van de hemel en van de Kerk over het van het innerlijke gescheiden uiterlijke, waarin Mozes was en de natie waarvan hij aan het hoofd stond, staat vast uit de betekenis van doen voorbijgaan op zijn aangezichten, namelijk op het van het innerlijke gescheiden uiterlijke, waarin Mozes was en de natie waarvan hij aan het hoofd stond, want met uw aangezichten wordt aangeduid het uiterlijke van de eredienst, van de Kerk en van het Woord, waarin het innerlijke is en met doen voorbijgaan wordt aangeduid daarop; en uit de betekenis van al het goede van Jehovah, namelijk het Goddelijke van de hemel en van de Kerk.

Hoe het hiermee is gesteld, kan vaststaan uit wat eerder is gezegd en getoond over Mozes en over de natie waarvan hij aan het hoofd stond, namelijk dat zij in de van het innerlijke gescheiden uiterlijke dingen waren; daaronder wordt verstaan, dat zij in de uiterlijke heilige dingen waren zonder het innerlijke, wanneer zij in de eredienst waren; en omdat niettemin het innerlijk heilige aanwezig was, maar niet binnentrad in hun uiterlijk heilige, is het vandaar duidelijk, wat daarmee wordt aangeduid dat Jehovah al het goede zou doen voorbijgaan over zijn aangezichten.

Die natie had weliswaar een innerlijke, maar dit was schandelijk, vol van onreinheid vanuit de liefde van zich en van de wereld; dit was echter gesloten, wanneer zij in de eredienst waren.

De oorzaak hiervan was dat het innerlijk Goddelijke van de hemel, van de Kerk en van het Woord niet zou worden bezoedeld; want indien dit door hun innerlijke zou worden bezoedeld, dan zou er in het geheel geen vergemeenschapping zijn geweest van hun uiterlijke met de hemel, wanneer zij in de eredienst en in het lezen van het Woord waren.

Zie hierover de dingen die zijn gezegd en getoond in de nrs. 10454-10457, 10462-10466, 10492, 10498, 10500, 10533, 10549, 10550, 10551, 10570., daar zijn deze dingen vollediger ontvouwd.

10576. En Ik zal aanroepen de Naam van Jehovah vóór u; dat dit het heilige van de Goddelijke eredienst daar betekent, staat vast uit de betekenis van de Naam van Jehovah aanroepen, te weten het heilige van de eredienst, nrs. 440, 2724; en uit de betekenis van vóór u, namelijk vóór het uiterlijke, dat Mozes nu uitbeeldt, nrs. 10563, 10571.

Hoe het hiermee is gesteld, kan vaststaan uit wat eerder in nr. 10575 is gesteld en daar in de aangevoerde plaatsen is gezegd.

10577. En Ik zal genade betonen aan wie Ik genade betoon en Ik zal barmhartigheid betonen aan wie Ik barmhartigheid betoon; dat dit betekent dat het Goddelijk Ware en Goede zal worden onthuld aan hen die opnemen, staat vast uit de betekenis van genade betonen, namelijk begiftigen met het geestelijk ware en goede, hier dit onthullen, omdat er wordt gehandeld over het innerlijke en het uiterlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord; en uit de betekenis van barmhartigheid betonen, dus begiftigen met het hemels ware en goede, hier dus dit onthullen.

Dat het is bij hen die opnemen, is omdat de innerlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst aan geen anderen worden onthuld dan aan hen die opnemen.

Dat genade betonen is begiftigen met het hemels ware en goede, is omdat van de genade wordt gesproken met betrekking tot het geloof en van de barmhartigheid met betrekking tot de liefde; en het goede van het geloof is het geestelijk goede en het goede van de liefde is het hemels goede.

Wat het geestelijk goede en het hemels goede is en welk verschil er is, zie nr. 9277; en dat zij die in het geestelijk rijk van de Heer zijn, genade zeggen en zij die in het hemels rijk van de Heer zijn, barmhartigheid zeggen, zie de nrs. 598, 981, 5929.

Indien er niet zo'n verschil was tussen de genade en de barmhartigheid, dan zou er niet worden gezegd genade betonen en barmhartigheid betonen.

Vandaar is het eveneens, dat Jehovah Genadig en Barmhartig wordt genoemd, (Exodus 34:6; Joël 2:13; Psalm 103:8; 145:8).

Bij Jesaja: *'Deswege zal Jehovah blijven om u genade te bewijzen en deswege zal Hij Zich verheffen om Zich over u te erbarmen'*, (Jesaja 30:18).

Aangezien er twee dingen zijn waarop alle dingen van de Kerk betrekking hebben: de liefde en het geloof en omdat de barmhartigheid is van de liefde en de genade ook de waarheid is van het geloof, wordt er daarom in het Woord gezegd de barmhartigheid en de genade, wanneer de Heer wordt aangesmeekt; en er wordt gezegd de barmhartigheid en de waarheid wanneer de Heer wordt beschreven, zoals in de volgende plaatsen bij David:

'Uw barmhartigheid is vóór mijn ogen en ik wandel in Uw waarheid', (Psalm 26:3).

Bij dezelfde: *'Jehovah, in de hemelen is Uw barmhartigheid en Uw waarheid tot aan de ethers'*, (Psalm 36:6).

Bij dezelfde: *'God zal uit de hemelen zenden Zijn barmhartigheid en Zijn waarheid; groot is tot aan de hemel Uw barmhartigheid en tot aan de ethers Uw waarheid'*, (Psalm 57:4,11).

Bij dezelfde: *'De barmhartigheid en de waarheid zullen elkaar ontmoeten; en de gerechtigheid en de vrede zullen elkaar kussen'*, (Psalm 85:11).

En bij dezelfde: *'De barmhartigheid van Jehovah zal ik tot in het eeuwige zingen, tot in geslacht en geslacht Uw waarheid met mijn mond; aangezien ik heb gezegd: Tot in het eeuwige zal de barmhartigheid worden gebouwd; in de hemelen zelf zult Gij Uw waarheid bevestigen.'*

De gerechtigheid en het gericht zijn de schraag van Uw troon, de barmhartigheid en de waarheid zulle bestaan vóór Uw aangezichten', (Psalm 89:2,3,15).

10578. En Hij zei: Niet kunt gij zien Mijn aangezichten; dat dit betekent dat de innerlijke Goddelijke dingen van de Kerk, van de eredienst en van het Woord niet kunnen verschijnen aan de Israëlitische natie, staat vast uit de betekenis van de aangezichten van Jehovah, namelijk de innerlijke Goddelijke dingen van de Kerk, van de eredienst en van het Woord, waarover de nrs. 10567, 10568; uit de betekenis van die zien, te weten verschijnen; dat die niet aan de Israëlitische natie kunnen verschijnen, staat hieruit vast dat dit tot Mozes wordt gezegd en Mozes stelt hier het hoofd van de Israëlitische natie voor, nr. 10556.

Dat de aangezichten van Jehovah de innerlijke Goddelijke dingen zijn van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, blijkt ook hieruit, dat iets eenders met de aangezichten van Jehovah

wordt aangeduid als met de heerlijkheid van Jehovah; Mozes zei immers: Doe mij zien, ik bid U, Uw heerlijkheid; en Jehovah zei: Niet kunt gij Mijn aangezichten zien; en met de heerlijkheid van Jehovah worden de innerlijke Goddelijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst aangeduid, zie nr. 10574.

Hoe het hiermee is gesteld, kan vaststaan uit wat eerder vaak is gezegd, namelijk dat de Israëlitische natie geenszins de innerlijke dingen van de eredienst, van de Kerk en van het Woord heeft kunnen zien, omdat zij in de van het innerlijke gescheiden uiterlijke was, dus heeft zij ook niet de aangezichten van Jehovah kunnen zien.

Maar zij die in de niet van het innerlijke gescheiden uiterlijke dingen zijn, kunnen allen de innerlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, dus de aangezichten van Jehovah zien.

Daaruit volgt, dat zij die in de liefde tot de Heer zijn en eveneens zij die in de liefde jegens de naaste zijn, ze zien; want de liefde tot de Heer en de liefde jegens de naaste openen de innerlijke mens en wanneer deze is geopend, is de mens ten aanzien van zijn innerlijke dingen in de hemel tussen de engelen, waar de Heer is.

Maar het zal hier in het kort worden gezegd, wat de liefde tot de Heer is, of de Heer liefhebben; hij die gelooft dat hij de Heer liefheeft en niet leeft volgens Zijn geboden, dwaalt schromelijk; want volgens die leven is de Heer liefhebben; die geboden zijn de waarheden die uit de Heer zijn, dus waarin de Heer is; daarom, voor zoveel als die worden geliefd, dat wil zeggen voor zoveel als volgens die vanuit de liefde wordt geleefd, voor zoveel wordt de Heer geliefd.

De oorzaak hiervan is, dat de Heer de mens liefheeft en vanuit de liefde wil Hij dat deze gelukkig zal zijn tot in het eeuwige en de mens kan niet gelukkig worden dan alleen door het leven volgens zijn geboden, daardoor wordt de mens immers wederverwekt en wordt hij geestelijk en kan hij zo tot de hemel worden verheven.

Maar de Heer liefhebben zonder het leven volgens Zijn geboden, is niet Hem liefhebben, want dan is er niets bij de mens waarin de Heer kan invloeden en hem tot Zich verheffen; hij is immers zoals een ledig vat; want er is niet iets van leven in zijn geloof, noch iets van leven in zijn liefde.

Het leven van de hemel, dat het eeuwige leven wordt genoemd, wordt niet aan iemand rechtstreeks ingegoten, maar indirect.

Hieruit kan vaststaan, wat het is de Heer liefhebben en eveneens wat het is de Heer of Zijn aangezichten zien, namelijk dat Hij vanuit zo'n geloof en vanuit zo'n liefde wordt gezien. Leven volgens de geboden van de Heer, is leven volgens de leer van de naastenliefde en van het geloof.

Deze leer kan men zien in de dingen die in het voorwoord bij de afzonderlijke hoofdstukken van boek Exodus zijn beschreven.

Dat dit zo is, leert de Heer ook bij Johannes: *'Wie Mijn geboden heeft en dezelve doet, die is het die Mij liefheeft; die echter Mij liefheeft, zal door Mijn Vader geliefd worden en Ik zal hem liefhebben en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren; indien iemand Mij zal hebben liefgehad, zo zal hij Mijn Woord bewaren en Mijn Vader zal hem liefhebben; en Wij zullen tot hem komen en zullen verblijf bij hem maken.*

Wie Mij niet liefheeft, bewaart Mijn woorden niet', (Johannes 14:21,23,24).

Wat er bovendien met de aangezichten van Jehovah wordt aangeduid, zal in het nu volgende artikel worden gezegd.

10579. Omdat niet ziet Mij de mens en leeft; dat dit betekent dat het Goddelijke Zelf niet kan worden gezien, zodanig als het in Zich is, maar zodanig als het is door de Heer in de hemel, kan hieruit vaststaan dat niemand ooit Jehovah de Vader heeft gezien, maar dat het, wanneer

Hij werd gezien, de Heer is Die werd gezien, want de Heer is het aangezicht zelf van Jehovah.

Dat niemand ooit Jehovah de Vader heeft gezien, staat vast uit de woorden van de Heer Zelf bij Johannes: *‘Niemand heeft ooit God gezien; de Enigverwekte Zoon, Die in de schoot van de Vader is, Hij heeft uiteengezet’*, (Johannes 1:18).

Bij dezelfde: *‘Niet hebt gij de stem van de Vader ooit gehoord, noch hebt gij Zijn gedaante gezien’*, (Johannes 5:37).

Bij Mattheüs: *‘Niet wie ook kent de Vader, dan de Zoon en wie de Zoon het zal hebben willen onthullen’*, (Mattheüs 11:27).

Dat het, wanneer Jehovah de Vader werd gezien, de Heer is Die werd gezien, leert de Heer ook bij Johannes: *‘Jezus zei: Indien gij Mij hebt gekend, zo hebt gij ook Mijn Vader gekend en van nu aan hebt gij Hem gekend en hebt gij Hem gezien.’*

Filippus zei: Heer, toon ons de Vader. Jezus zei tot hem: Zo lange tijd ben Ik met ulieden en gij hebt Mij niet gekend, Filippus; wie Mij heeft gezien, heeft de Vader gezien. Hoe zegt gij dan: Toon ons de Vader’, (Johannes 14:7-9).

Bij dezelfde: *‘Uw vader Abraham is opgesprongen, dat hij Mijn dag zou zien en hij heeft gezien en is verheugd geweest. Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Eer Abraham was, ben Ik’*, (Johannes 8:56,58).

Daaruit kan vaststaan, dat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke Jehovah is Die werd gezien en dat Hij zo de aangezichten van Jehovah is.

Dat de Heer de aangezichten van Jehovah is, staat ook vast uit het Woord; zoals bij Jesaja: *‘Hij is hun tot een Heiland geworden, de Engel der aangezichten van Jehovah heeft hen bevrijd, om Zijn liefde en Zijn goedertierenheid; Deze heeft hen verlost en Hij heeft hen aangenomen en Hij heeft hen gedragen al de dagen der eeuwigheid’*, (Jesaja 63:8,9).

Evenzo in Exodus: *‘Zie, Ik zend een engel vóór u, om u te behoeden in de weg en om u voort te leiden tot de plaats, die Ik heb bereid; hoedt u voor Zijn aangezicht, verbittert Hem niet, omdat Hij ulieder overtreding niet zal dragen, omdat Mijn Naam in het midden van Hem is’*, (Exodus 23:20).

Wanneer immers Jehovah vóór de komst van de Heer in de wereld verscheen, dan verscheen Hij in de vorm van een engel, want wanneer Hij door de hemel heenging, bekleedde Hij Zich met die vorm die de Menselijke vorm was; want de algehele hemel is vanwege het Goddelijke daar zoals één mens, zoals met vele dingen is getoond, waar werd gehandeld over de Grootste Mens, die de hemel is; daarvandaan was toen het Goddelijk Menselijke.

En omdat Jehovah in de Menselijke vorm zoals één engel verscheen, is het duidelijk dat het toch Jehovah Zelf was en dat die vorm zelf eveneens van Hemzelf was, omdat deze het Goddelijke van Hemzelf in de hemel was; dit was de Heer uit het eeuwige.

Maar omdat die Menselijke vorm was aangenomen door het heengaan door de hemel en het evenwel voor de zaliging van het menselijk geslacht noodzakelijk was, werkelijk en wezenlijk mens te zijn, behaagde het Hem daarom, geboren te worden en zo de Menselijke vorm daadwerkelijk aan te nemen, waarin Jehovah Zelf was.

Dat het zo is, leert de Heer bij Johannes: *‘Geloof Mij dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is’*, (Johannes 14:11); en elders: *‘Ik en de Vader zijn één’*, (Johannes 10:30).

Dat de Heer vanaf het eeuwige aan is geweest, leert Hij ook bij Johannes:

‘In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en God was het Woord; alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is. En het Woord is Vlees geworden en het heeft onder ons gewoond’, (Johannes 1:1-3,14).

Bij dezelfde: *‘Ik ben uitgegaan van de Vader en Ik ben in de wereld gekomen; wederom verlaat Ik de wereld en ga tot de Vader’*, (Johannes 16:28,29).

Bij dezelfde: *‘Jezus zei: Verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelf, met de heerlijkheid, die Ik bij U heb gehad voordat de wereld was’*, (Johannes 17:5).

Bij dezelfde: *‘Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Eer Abraham was, ben Ik’*, (Johannes 8:58). Hieruit kan klaarblijkelijk worden opgemaakt, dat de Heer ook ten aanzien van Zijn Menselijke Jehovah is, dus dat Zijn Menselijke Goddelijk is.

Daarom wordt er bij Johannes gezegd: *‘God was het Woord en het Woord is Vlees geworden’*, en eveneens: *‘Eer Abraham was, ben Ik’*, en niet ‘was’ Ik; Ik ben, immers, is Jehovah, (Exodus 3:14).

Hieruit nu kan vaststaan dat met ‘Mij ziet niet de mens en leeft’, wordt aangeduid dat het Goddelijke Zelf niet kan worden gezien zodanig als het in Zich is, maar zodanig als het is door de Heer in de hemel.

Door de Heer in de hemel wordt er gezegd, omdat de Heer boven de hemelen is; Hij is immers de Zon van de hemel, niettemin is Hij tegenwoordig in de hemelen; daar is Hij het Goddelijk Ware en het uit de Heer als de Zon voortgaand Goddelijk Ware is de Heer in de hemel; daarom is het Goddelijk Ware daar de aangezichten van Hemzelf.

Eerder is gezegd, dat met de aangezichten van Jehovah de innerlijke Goddelijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst worden aangeduid, nrs. 10567, 10568; de oorzaak hiervan is dat de innerlijke Goddelijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, het uit de Heer voortgaand Goddelijk Ware zijn, dus de Heer in de hemel; dit wordt aangeduid met het aangezicht van Jehovah, waar het wordt genoemd in het Woord, zoals bij Mattheüs: *‘Ziet dat gij niet één van deze kleinen veracht; Ik zeg u immers, dat hun engelen in de hemelen altijd zien het aangezicht van de Vader, Die in de hemelen is’*, (Mattheüs 18:10). In de Openbaring: *‘De troon van God en van het Lam zal zijn in het heilige Jeruzalem en Zijn dienstknechten zullen Hem bedienen en zij zullen Zijn aangezichten zien’*, (Openbaring 22:3,4).

Bij Mozes: *‘Verlichten zal Jehovah de aangezichten over u en Hij zal Zich uwer ontfermen; verheffen zal Jehovah Zijn aangezichten over u en u vrede stellen’*, (Numeri 6:25).

Bij David: *‘Velen zijn zeggende: Wie zal ons het goede tonen; verhef Gij over ons het licht van Uw aangezichten, o Jehovah’*, (Psalm 4:7).

Bij dezelfde: *‘Hoe lang, o Jehovah, verbergt Gij Uw aangezichten van mij’*, (Psalm 13:2).

Bij dezelfde: *‘Tot U zei mijn hart: Zoek mijn aangezichten; Uw aangezichten, o Jehovah, zoek ik’*, (Psalm 27:8).

Bij dezelfde: *‘God zal Zich onzer erbarmen en Hij zal ons zegenen, verlichten zal Hij Zijn aangezichten voor ons’*, (Psalm 67:2).

Bij dezelfde: *‘God, leid ons terug en doe Uw aangezichten lichten, opdat wij worden gezaligd’*, (Psalm 80:4,8,20).

Bij dezelfde: *‘Gezegend is Uw volk zij die in het licht van Uw aangezichten wandelen’*, (Psalm 89:16).

Bij dezelfde: *‘Jehovah, verberg Uw aangezichten niet van mij’*, (Psalm 102:3).

Bij dezelfde: *‘Verberg Gij Uw aangezichten, zij worden verstoord’*, (Psalm 104:29).

Wat hier onder de aangezichten van Jehovah wordt verstaan, kan eenieder begrijpen, namelijk het Goddelijke en al wat van het Goddelijke is, dus: de barmhartigheid, de vrede en al het goede, maar in de universele zin het Goddelijk Ware, aangezien in het Goddelijk Ware al het Goede is; en bij de mens en bij de engel is het Goddelijk Goede in het Goddelijk Ware en zonder dit is dat er niet.

Het ware immers is de ontvanger van het goede, dus eveneens van de barmhartigheid en van de vrede.

Daaruit nu volgt, dat waar het Goddelijk Goede niet in het Goddelijk Ware is, daar de aangezichten van Jehovah niet zijn; en eveneens volgt daaruit, dat waar het boze in het valse is, het Goddelijke niet verschijnt.

Dit wordt verstaan daaronder dat Jehovah de aangezichten verbergt en afkeert, in deze volgende plaatsen, bij Jesaja: *‘Uw zonden hebben van ulieden de aangezichten van Jehovah verborgen’*, (Jesaja 59:2).

Bij Jeremia: *‘Vanwege hun boosheid heb Ik Mijn aangezichten van deze stad verheeld’*, (Jeremia 33:5).

Bij Ezechiël: *‘Ik keer Mijn aangezichten van hen af en zij ontwijden Mijn verborgenheid’*, (Ezechiël 7:22).

En bij Micha: *‘Jehovah zal Zijn aangezichten voor hen verhelen, gelijk als zij hun werken boos hebben gemaakt’*, (Micha 3:4).

Maar men moet weten, dat Jehovah, dat wil zeggen, de Heer, nooit Zijn aangezichten afkeert van de mens, maar dat de mens, die in het boze is, zijn aangezicht van de Heer afkeert; en omdat hij dan het Goddelijke aan de rug heeft, verschijnt het alsof Dit zich verheelt of afkeert.

De zaak gedraagt zich ook werkelijk zo: de helse geesten keren allen de rug naar de Heer als de Zon, maar de engelen keren steeds het aangezicht tot Hem; evenzo de mens ten aanzien van zijn geest, wanneer hij in de wereld leeft.

10580. En Jehovah zei: Zie, een plaats met Mij en gij zult staan op de rots; dat dit de staat van het geloof in God betekent, staat vast uit de betekenis van de plaats, namelijk de staat, waarover de nrs. 2625, 2837, 3356, 3387, 4321, 4882, 5605, 7381, 9440, 9967, 10146; en uit de betekenis van de rots, te weten het geloof, nrs. 8581, 10438, dat het de staat van het geloof in God betekent, komt omdat er wordt gezegd: een plaats met Mij.

Dat dit met deze woorden wordt aangeduid, kan niemand weten, tenzij vanuit de innerlijke zin, dus tenzij men weet wat in die zin de plaats is en wat de rots; want wat zou het anders zijn, dat er een plaats was met Jehovah op de rots; het zou zijn dat Jehovah daar woonde en hem een plaats gaf met Hemzelf, terwijl toch Jehovah woont in de hemel bij de engelen en in de Kerk bij de mensen.

Dat de rots het geloof is, is vanwege de schijnbaarheden in het andere leven; zij die in het geloof zijn, wonen daar op de rotsen; zij die echter in de liefde zijn, wonen daar op de bergen; de rotsen verschijnen daar van steen, de bergen echter niet van steen, omdat zij verheffingen van de aarde zijn.

Vandaar is het dat de rots het geloof betekent.

10581. En het zal zijn in het voorbijgaan van Mijn heerlijkheid; dat dit de innerlijke dingen van het Woord, van de Kerk en de eredienst betekent, staat vast uit de betekenis van de heerlijkheid van Jehovah, namelijk de Goddelijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, nr. 10574.

10582. En zetten zal Ik u in een kloof der rots; dat dit betekent het duistere en het valse van het geloof, zodanig als degenen hebben die in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke zijn, staat vast uit de betekenis van de kloof der rots, dus het duistere en het valse van het geloof. Met de rots immers wordt het geloof aangeduid, zoals eerder in nr. 10580; en met de kloof ervan het duistere en het valse van het geloof, waarover hierna.

Er wordt gezegd: zodanig als degenen hebben die in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke zijn, omdat voor hen al het ware dat van het geloof is, in het duister is en eveneens is vermengd met het valse; want degenen die in het Woord geloven, geloven dit overal volgens de letter en niet volgens de innerlijke zin ervan en zij die zo geloven, kunnen in geen licht zijn, want het licht uit de hemel vloeit in door het innerlijke in het uiterlijke; en eveneens verschijnt dat wat zij zonder licht uit de hemel geloven, als waar, maar toch is het bij hen het

valse, want zij hebben ten aanzien van het ware een stoffelijk en aardse idee en niet tegelijk een geestelijk en een hemels.

Elk stoffelijk en aardse idee immers, indien daarin niet het licht van de hemel is, wemelt van begoochelingen, zoals bijvoorbeeld dit: Jacobus en Johannes vroegen, omdat zij over het rijk van de Heer een aardse voorstelling hadden, de een om te zitten aan Zijn rechterzijden en de ander aan Zijn linkerzijden in Zijn koninkrijk.

Maar Jezus zei: *‘Gij weet niet wat gij vraagt, gij weet dat de vorsten der natiën daarover heersen; niet zal het zo zijn onder ulieden, maar al wie onder u zal hebben willen groot worden, zal uw dienaar moeten zijn en al wie zal hebben willen de eerste zijn, zal uw dienstknecht moeten zijn’*, (Mattheüs 20:21,22,25-27).

Zij die zodanig zijn, zoals eerdergenoemden toen, weten niet wat het hemels rijk is en niet wat de heerlijkheid daar is, noch wat de liefde, zelfs ook niet wat het geloof is, in het algemeen niet wat het goede is; zij oordelen immers vanuit het lichamelijke en het aardse en al het verkwikkelijke van het lichaam en van de zinnen ervan noemen zij goed en de voorrang boven anderen noemen zij heerlijkheid, de liefde van de wereld en de liefde van zich noemen zij de hemelse liefde en het overredend gemaakt wetenschappelijke noemen zij het geloof. Wanneer zij over God denken, denken zij stoffelijk en daarom, ofwel ontkennen zij God en hebben voor God de natuur, ofwel zij vereren afgoden, ofwel dode mensen.

Daaruit blijkt, welk een duister geloof degenen hebben die in de uiterlijke dingen alleen zijn en eveneens dat er het valse is.

In een zodanige duisternis en valsheid van het geloof zijn zij die in het Woord geloven ten aanzien van de letterlijke zin alleen, zonder een leer krachtens een verlichting daaruit gemaakt.

Zij die zonder leer het Woord lezen, zijn zoals degenen die in een duisternis gaan zonder lamp; zodanig zijn alle louter zinlijke mensen.

Dat de Joodse natie zodanig is, is duidelijk, want zij ontvouwen alle dingen van het Woord volgens de letterlijke zin; de oorzaak hiervan is dat zij in de van het innerlijke gescheiden uiterlijke dingen zijn.

Zij die zodanig zijn, wonen in het andere leven ook niet op rotsen, maar of in spelonken daar of in kloven.

Dat de kloof van de rots het duistere en het valse van het geloof is, staat ook vast uit andere plaatsen in het Woord, zoals bij Jesaja: *‘Te dien dage zal Jehovah de vliegen fluiten die aan het uiteinde van de rivieren van Egypte zijn en de bijen die in het land van Assur zijn; en deze zullen komen en rusten. Zij alle, in de rivieren der verlatingen en in de kloven der rotsen’*, (Jesaja 7:18,19); daar wordt gehandeld over de Komst van de Heer en over de staat van de Kerk dan, namelijk dat er verlating zal zijn van alle dingen die van het geestelijk ware en goede zijn.

Met deze woorden immers wordt aangeduid dat de mens van de Kerk dan is teruggetreden van de innerlijke dingen en geheel en al uiterlijk is geworden, dus louter zinlijk.

Zinlijk worden is niets anders vatten en geloven dan de dingen die de uiterlijke zintuigen dicteren; de vlieg aan het uiteinde van de rivieren van Egypte, is het valse van de volstrekt uiterlijke of louter zinlijke mens; de bij in het land van Assur, is het valse van de redenering daaruit; de rivieren der verlatingen zijn de geheel en al verlaten waarheden van de leer; en de kloven der rotsen zijn de valsheden van het geloof daaruit.

Wie zou ooit vermoeden, dat die woorden zulke dingen betekenen en de dingen die ze betekenen zullen geheel en al verscholen zijn, indien ze niet door de innerlijke zin worden onthuld.

Bij dezelfde: *‘In die dag zal de mens wegwerpen de afgoden die zij zich hebben gemaakt om zich neer te buigen voor de mollen en de vleermuizen, om binnen te treden in de retsen der rotsen en in de kloven der steenrotsen’*, (Jesaja 2:20,21)

Zich neerbuigen voor de mollen en de vleermuizen, is zulke dingen vereren die in de donkerheid en in de schaduw van de nacht zijn, namelijk de uiterlijke dingen zonder het innerlijke; binnentreden in de reten der rotsen en in de kloven der steenrotsen, is in de duistere en donkere dingen van het geloof, dus in de valsheden zijn.

Bij Jeremia: *'Ik zal de zonen Israëls terugleiden op hun land en Ik zal zendende zijn tot vele vissers, die hen zullen vissen en tot jagers die hen zullen jagen van op elke berg, op elke heuvel en uit de gaten der rotsen'*, (Jeremia 16:15,16).

Daar wordt gehandeld over de herstelling van de Kerk, die wordt aangeduid met de zonen Israëls terugleiden op hun land; hen vissen is onderrichten in de uiterlijke dingen van de Kerk; hen jagen is, onderrichten in de innerlijke dingen.

Zij die op de berg zijn en op de heuvel, zijn degenen die in de liefde en de naastenliefde zijn; in de gaten der rotsen zijn zij die in het geloof zijn, maar nog niet verlicht, dus degenen die in het duistere van het geloof zijn.

Bij dezelfde: *'De minste heb Ik u gegeven onder de natiën; de trots van uw hart, gij die woont in de kloven der rots, die de hoogte van de heuvel houdt'*, (Jeremia 49:15,16).

Bij Obadja: *'De trots van uw hart heeft u bedrogen; gij die woont in de reten der rots, door de hoogte van uw zetel; die zegt in zijn hart: Wie zal mij ter aarde neertrekken; indien gij u verhoogd zal hebben zoals de arend en indien gij het nest tussen de sterren zult hebben gesteld, zo zal Ik u van daar neertrekken'*, (Obadja vers 3,4).

Wonen in de gaten der rots is in de valse dingen van het geloof; er wordt gehandeld over hen die zich verhogen boven anderen en geloven dat zij geleerder zijn dan de overigen, terwijl zij toch in valsheden zijn en zelfs niet de waarheden kunnen zien.

In het andere leven wonen zij in de gaten der rotsen en soms storten zij zich op de rotsen, maar toch worden zij vandaar neergeworpen in hun gaten en in de spelonken die onder de rotsen zijn; dit wordt verstaan onder de hoogte van de heuvel houden en zich verhogen zoals de arend en het nest stellen tussen de sterren en toch neergetrokken worden.

Hieruit kan nu vaststaan, dat met Mozes in de kloof der rots zetten, wordt aangeduid het duistere en het valse van het geloof, zodanig als degenen het hebben die in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke zijn; onder Mozes immers wordt hier het volk verstaan, omdat hij hier het hoofd ervan voorstelt; zie nr. 10556.

10583. En dekken zal Ik Mijn handpalm over u, totdat Ik zal zijn voorbijgegaan; dat dit de toesluiting van het innerlijke betekent, staat vast uit de betekenis van de handpalm dekken over Mozes, namelijk het innerlijke van de Kerk, van de eredienst en van het Woord toesluiten, dat op hun uiterlijke is.

Dat het hun innerlijke is dat wordt aangeduid, komt omdat 'de handpalm dekken' insluit, dat het is opdat hij de heerlijkheid en de aangezichten van Jehovah niet zal zien; en met de heerlijkheid van Jehovah wordt het innerlijke van het Woord, de Kerk en van de eredienst aangeduid, zie nr. 10574; evenzo met de aangezichten van Jehovah, nrs. 10567, 10568, 10578.

10584. En verwijderen zal Ik Mijn handpalm en gij zult Mijn achterliggende dingen zien en Mijn aangezichten zullen niet worden gezien; dat dit betekent dat de uiterlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst zullen worden gezien, maar niet de innerlijke dingen, staat vast uit de betekenis van de achterliggende dingen van Jehovah, dus de uiterlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst, waarover hierna; en uit de betekenis van de aangezichten van Jehovah, te weten de innerlijke dingen ervan, waarover nr. 10578; vandaar wordt met de achterliggende dingen zien en niet de aangezichten van Jehovah, aangeduid: de uiterlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst en niet de innerlijke dingen.

Dat de Israëlitische en de Joodse natie zodanig is geweest en eveneens heden ten dage is, is in alle voorafgaande dingen van dit hoofdstuk en van het vorige getoond.

Dat de achterliggende dingen van Jehovah de uiterlijke dingen van het Woord, van de Kerk en van de eredienst betekenen, is omdat de aangezichten de innerlijke dingen betekenen, nr. 10578; en van diegenen wordt gezegd dat zij de achterliggende dingen van Jehovah zien en niet de aangezichten, die het Woord geloven en aanbidden, maar slechts alleen het uiterlijke ervan, dus de letterlijke zin, en niet innerlijk gaan, zoals zij die verlicht zijn en voor zich leer vanuit het Woord maken, waardoor zij de echte zin ervan zien, dus de innerlijke zin.

Dat het Woord zonder leer niet kan worden begrepen en dat de leer vanuit het Woord door verlichting, voor het verstand tot een lamp zal zijn, zie de nrs. 9382, 9409, 9410, 9424, 9430, 10105, 10324, 10400, 10431; en dat de innerlijke zin van het Woord die leer leert, nr. 9430. Hieruit kan vaststaan, wat is zien de achterliggende dingen van Jehovah en niet Zijn aangezichten.

Maar zij die niet in het Woord geloven, zien zelfs niet de achterliggende dingen van Jehovah, maar keren zich achterwaarts van Jehovah af en zien alleen zichzelf en de wereld.

Dezen zijn het die in het Woord worden verstaan onder degenen van wie wordt gezegd dat zij de achterliggende dingen tot de tempel keren en de zon aanbidden, waarover bij Ezechiël:

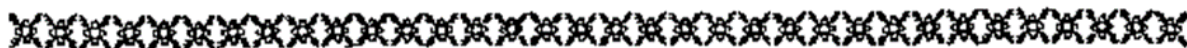
‘Ik werd binnengeleid in de voorhof van het huis van Jehovah en zie, vijftwintig mannen, van wie de achterliggende dingen waren naar de tempel van Jehovah en hun aangezichten naar het oosten; en dezen bogen zich neer naar het oosten van de zon’, (Ezechiël 8:16).

Onder de zon en haar oosten wordt de zon van de wereld en haar oosten verstaan en daarmee wordt de liefde van zich aangeduid, welke liefde geheel en al is tegengesteld aan de liefde tot de Heer.

Vandaar is het, dat de zon van de wereld zich in de idee van de engelen vertoont als iets volstrekt duisters aan de rug, maar de Heer, Die de Zon van de hemel is, vóór het aangezicht, nr. 7078.

Van eerstgenoemden wordt gezegd, dat zij de achterliggende dingen tot de tempel keren en eveneens dat zij achterwaarts gaan, bij Jeremia: *‘Gij hebt Jehovah verlaten, gij zijt achterwaarts gegaan’,* (Jeremia 15:6).

Elders bij dezelfde: *‘Zij zijn heengegaan in de verstijving van hun boos hart en zij zijn achterwaarts geworden, niet echter voorwaarts’,* (Jeremia 7:24).

Over de vierde aardbol in de sterrenhemel.

10585. Tot deze aardbol, waarover in wat nu volgt, was ik niet heengevoerd zoals tot de andere; maar de geesten zelf, die van die aardbol waren, werden tot mij geleid; en toen zij zich op een afstand bevonden, werden zij gezien zoals een rol in de lengte uitgestrekt, niet doorlopend, maar onderscheiden; het waren er immers verscheidenen en in onderlinge formaties.

Zij werden eerst naar de lagere dingen gevoerd en het werd doorvat dat zij van daar trachtten op te klimmen en zo tot mij te komen, maar dat zij dit niet konden; daarom bewogen zij zich een klein weinig aan de linkerkant naar voren, tot aan de aardbol van Mars en daar spanden zij zich in om op te rijzen, wat ook gebeurde, maar met moeite.

De oorzaak dat dit zo plaatsvond, was dat zij van een geheel andere gemoedsaard zijn dan de geesten van onze aardbol en zij die van een andere gemoedsaard zijn, worden langs

verschillende wegen gevoerd, opdat geesten aan hen worden vergezelschaft door wie de verbinding plaatsvindt; het zijn immers de aandoeningen en het denken die geesten en engelen verbinden en ontbinden.

Voor zoveel als zij ten aanzien daarvan verschillen, voor zoveel verschijnen zij over en weer gescheiden, niettemin worden zij verbonden door bemiddelaars, wanneer dit de Heer zo behaagt.

Dit was de oorzaak waarom zij tot aan de aardbol van Mars werden geleid.

10586. Nadat zij met hen waren verbonden, verschenen zij terstond boven het hoofd, dus dicht bij mij; want door de verbinding met hen, vond een vergezelschapping plaats ten aanzien van de aandoeningen en het denken daaruit met de geesten van onze aardbol, die rondom mij waren en volgens de vergezelschapping ten aanzien ervan verschijnt de tegenwoordigheid, zoals uit de eerder gezegde dingen kan vaststaan. Zij spraken toen met mij en zij zeiden dat zij daar geesten-metgezellen hadden gevonden.

10587. Het gesprek ging eerst over hun spraak op hun aardbol; zij zeiden dat zij met elkaar een gesprek voeren langs de innerlijke weg en niet zoals anderen langs de uiterlijke weg. Dit doen zij door middel van de atmosfeer en door middel van het gezicht, wat op de volgende wijze plaatsvindt: zij denken binnen in zich en die denkvoorstellingen worden aan de ander vergemeenschaft door een zeker binnenglijden in de innerlijke dingen van de oren, langs een op deze aardbol onbekende weg, maar die wel bekend is aan de geleerden in de anatomie; er is immers een zeker kanaal binnen de mond, die de buis van Eustachius wordt genoemd, die geopend is in de mond en uitloopt in de kamer van het oor en omhuld is met een teer vlies.

Door dit kanaal glijdt de lucht van de ademhaling onder een tere klank binnen en zo wordt dit sprekende denken vergemeenschaft en dit vindt plaats door middel, zoals gezegd, van de atmosfeer.

Verder bewegen zij, wanneer zij zo onder elkaar spreken, de lippen, zowel in het algemeen als in het bijzonder, en die kleine bewegingen gaan voort naar de ogen, vooral naar het linkeroog en daar openbaart zich hun innerlijk denken en het levenskrachtige ervan; dit vindt plaats door middel van het gezicht, zoals eerder is gezegd.

Daaruit bleek dat hun aangezicht één handelt met hun denken; het aangezicht immers is geheel en al gevormd om de dingen af te beelden en uit te beelden die de mens denkt en liefheeft; vandaar ook wordt het aangezicht de aanwijzer van het gemoed genoemd.

Maar dit gebeurt alleen bij de oprechten, maar anders bij de onoprechten, de veinzaards en de huichelaars.

Opdat ik zou worden bevestigd dat dit zo was, werd het hun gegeven op een eendere wijze mijn lippen en mijn aangezicht te bewegen en toen door samenstemming de onderwerpen van hun denken te doorvatten.

Het werd hun gevraagd of daar sommigen spreken met woorden met geluid of met een gearticuleerde klank; zij zeiden dat zij niet weten wat het gearticuleerde van een klank is, maar dat zij wel weten wat een klank is.

Na deze dingen te hebben gehoord, werd ik de oorzaak gewaar, waarom zij tot de geesten van de aardbol van Mars waren heengeleid en met hen waren vergezelschaft, voordat zij tot mij kwamen; er is immers bij de geesten van Mars een eendere spraak, zie ook de nrs. 7359-7362, waar over de inwoners en de geesten van die aardbol is gehandeld.

10588. Door het horen van hun gesprek kwam een twijfel in mij op ten aanzien van hun ademhaling, namelijk of die eender was aan de ademhaling van de mensen van onze aardbol.

Zij zeiden, dat zij weliswaar eender is, maar dat zij niet onderweg wanneer zij in klank heengaat, wordt gearticuleerd, wat bij ons plaatsvindt in de luchtpijp en het strottenhoofd; en verder dat hun lippen niet slechts worden bewogen door de invloeiing van de ideeën in hun vezels, maar ook door de innerlijke ademtocht van de longen.

10589. Sommige van de geesten van onze aardbol brachten twijfel teweeg of dezen wel uit de sterrenhemel waren; dit werd daarom aan de engelen gegeven om uit te vorsen, waarvandaan zij waren en het werd bevonden dat zij van een ster waren, die hun zon is, zeer ver verwijderd van de zon van onze wereld en dat haar ligging meer beneden aan de Melkweg was en dat die ster tot de kleinere behoort.

10590. Het vervolg over deze vierde aardbol in de sterrenhemel aan het einde van het volgende hoofdstuk.

Einde hoofdstuk 33

